

Nr 271.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning om nöjesskatt, m. m.; given Stockholms slott den 26 april 1940.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till

- 1) förordning om nöjesskatt; samt
- 2) förordning om särskild avgift vid nöjestillställning, anordnad av kungl. teatern eller kungl. dramatiska teatern i Stockholm.

GUSTAF.

Ernst Wigforss.

F ö r s l a g
till
förordning om nöjesskatt.

Härigenom förordnas som följer:

1 §.

För nöjestillställning, till vilken allmänheten har tillträde mot avgift, skall kommun, inom vars område tillställningen hålles, uttaga en särskild avgift, benämnd nöjesskatt, vilken fördelas mellan staten och kommunen på sätt nedan angives.

2 §.

Med nöjestillställning avses i denna förordning:

- a) konsert, operaföreställning och annan musikalisk föreställning, dramatisk och litterär föreställning samt uppvisning i konstnärlig dans;
- b) uppvisning eller tävling i icke professionell idrott;
- c) biografföreställning;
- d) cirkus-, varieté- och kabaretföreställning samt uppvisning eller tävling i professionell idrott;
- e) bal, maskerad och annan danstillställning;
- f) hästkapplöpning och travkörning samt uppvisning eller tävling med motorfordon, motorbåt eller luftfartyg;
- g) förevisning av djur, trolleriföreställning, akrobatikföreställning samt förevisning av vaxkabinett, marionetteater och dylikt;
- h) hållande av karusell, skjutbana, rutschbana, ringkastning samt andra liknande marknads- och tivolinöjen, i vilka allmänheten äger deltaga mot en efter deltagandets omfattning beräknad avgift.

Vad i denna förordning stadgas om ovan angivna nöjestillställningar skall äga motsvarande tillämpning å andra nöjestillställningar, vilka till sin art och sitt syfte äro jämförliga med de angivna.

Till nöjestillställning hänföres icke tillställning, som tjänar vetenskapligt ändamål eller anordnas i undervisnings- eller uppfostringsyfte.

3 §.

Denna förordning äger icke tillämpning å nöjestillställning, anordnad av kungl. teatern eller kungl. dramatiska teatern i Stockholm å lokal, som för teaterns verksamhet i huvudstaden stadigvarande begagnas. Om avgift för sådan nöjestillställning är särskilt stadgat.

4 §.

Såsom nöjestillställning, till vilken allmänheten äger tillträde, skall anses jämväl tillställning, till vilken tillträde är beroende av medlemskap i viss förening eller av inbjudning, därest tillställningen uppenbarligen utgör del av en uteslutande eller väsentligen för anordnande av dylika tillställningar driven rörelse eller tillställningen eljest, såsom med avseende å sin omfattning eller de villkor, varunder tillträde lämnas, är att jämställa med tillställning, till vilken allmänheten har tillträde.

Anordnas tillställning av en till viss organisation ansluten förening, skall den omständigheten, att utom föreningens egna medlemmar jämväl medlemmar i andra till organisationen anslutna föreningar äga tillträde, icke förändra, att tillställningen skall vara att anse såsom sådan till vilken allmänheten har tillträde.

5 §.

Nöjesskatten upptages i form av skatt på biljett eller annat bevis, som berättigar till deltagande i nöjestillställning.

Skatten beräknas i förhållande till bruttopriset för varje biljett, inberäknat skatten, och utgör:

Taxa I: vid nöjestillställning, som avses i 2 § a) och b):

15 procent av biljettpriset;

Taxa II: vid nöjestillställning, som avses i 2 § c):

när biljettpriset icke överstiger 1 krona: 15 procent av biljettpriset;

när biljettpriset överstiger 1 krona: 15 procent av 1 krona samt 30 procent av återstoden av biljettpriset;

Taxa III: vid nöjestillställning, som avses i 2 § d), e), f), g) och h):

när biljettpriset icke överstiger 50 öre: 20 procent av biljettpriset;

när biljettpriset överstiger 50 öre: 20 procent av 50 öre samt 30 procent av återstoden av biljettpriset.

Uppgår skatten för biljett enligt denna beräkningsgrund till del av öre, avrundas skattebeloppet för biljetten till närmast högre hela öretal.

Är nöjestillställning sammansatt av delar, som falla under olika taxor, bestämmes skatten efter den del, som är den huvudsakliga.

6 §.

Såsom biljettpris anses det ordinarie priset för den tillställning, som är i fråga, utan hänsyn till förhöjning vid s. k. förköp eller till nedsättning för vissa grupper av deltagare eller därtill, att biljett utlämnas utan betalning (fribiljett).

Överstiger program- eller garderobsavgift, som avfordras deltagare i nöjestillställning såsom villkor för rätt till deltagandet, 25 öre, hänföres det överskjutande beloppet till biljettpriset.

Avser biljett ett flertal tillställningar (abonnemang) eller ett flertal personer (familjebiljett), beräknas skatt därå såsom för motsvarande antal biljetter för en tillställning eller en person. Har icke vid biljettens utlämnande

bestämts, huru många tillställningar eller personer biljetten avser, beräknas skatten å biljetten till 20, 25 eller 30 procent av biljettpriiset, beroende på om för tillställningarna skulle gälla taxa I, II eller III.

7 §.

Skatt utgår icke:

a) för fribiljett, som utlämnas till begagnande av polismyndighet, ortens brandväsende eller den, som eljest å tjänstens vägnar skall närvara;

b) för fribiljett, som utlämnas till tidningsredaktion för recension eller anmälan av nöjestillställning, dock att sådan skattefrihet må åtnjutas för högst två biljetter till samma tidning för varje tillställning av enahanda beskaffenhet;

c) för fribiljett till nöjestillställning, som avses i 2 § a), då biljetten utlämnas till begagnande i studiesyfte.

8 §.

Medgives rätt att deltaga i nöjestillställning mot betalning, utan att biljett eller annat dylikt bevis utlämnas, men kan på annat sätt, såsom genom vändkors med räkneverk eller dylikt, tillförlitlig utredning vinnas om antalet inträdesavgifter jämte motsvarande friplatser i olika prislägen, må skatten därå beräknas såsom om biljett utlämnats.

Kan sådan utredning icke vinnas, beräknas skatten i förhållande till brutobeloppet av influtna inträdesavgifter eller andra avgifter för rätt att deltaga i tillställningen till 20, 25 eller 30 procent därav, beroende på om för tillställningen skulle gälla taxa I, II eller III. Kan tillförlitlig utredning ej vinnas angående den verkliga bruttoinkomsten, uppskattas denna till bruttoinkomsten vid utsålt hus eller efter annan lämplig beräkningsgrund.

9 §.

För nöjesskattens inbetalande svarar den, som anordnar nöjestillställningen.

10 §.

Kommun må besluta, att nöjesskatten i kommunen skall utgå med allenast åtta tiondelar av de i 5, 6 och 8 §§ angivna procentsatserna.

11 §.

Det åligger kommun att inleverera till statsverket hälften eller, därest kommunen fattat beslut enligt 10 §, fem åttiondelar av influten nöjesskatt.

12 §.

Åger nöjestillställning rum uteslutande för välgörande eller allmännyttigt ändamål, må länsstyrelsen, när kommunen det tillstyrkt, medgiva befrielse

från nöjesskatten eller skattebeloppets användande för det ändamål, till vars främjande tillställningen anordnats.

Lämnas ej sådant medgivande av länsstyrelsen eller är fråga om nöjeställning av annat slag, må kommunen, när skäl därtill äro, medgiva, att den kommunen tillkommande andelen av skatten återbetalas att användas på sätt i första stycket sägs.

13 §.

Det ankommer inom kommunen å den myndighet, som har att verkställa uppbörd av kommunalutskylder, att i enlighet med gällande grunder fastställa nöjesskattens belopp samt uppbära denna.

De som utöva kommunens beslutanderätt må överlåta åt nämnda myndighet eller åt annan nämnd eller styrelse att å kommunens vägnar besluta i sådana frågor, som avses i 12 §.

14 §.

Äger nöjeställning rum inom två eller flera kommuner och kunna uppbördsmyndigheterna i dessa kommuner ej överenskomma om nöjesskattens uttagande och fördelning, har vederbörande länsstyrelse att på framställning därom förordna. Höra kommunerna under olika länsstyrelser, bestämma dessa gemensamt.

15 §.

I fråga om nöjeställning, som hålles inom municipalsamhälle eller inom köping som ej utgör egen kommun, skall vad i denna förordning sägs om kommun äga motsvarande tillämpning å municipalsamhället eller köpingen.

16 §.

Erforderliga föreskrifter om inbetalning och indrivning av nöjesskatt, om kontroll över skattens utgörande samt om ordningen för anförande av besvär över ålagd eller uttagen skatt meddelas av Kungl. Maj:t.

Denna förordning träder i kraft å dag, som av Kungl. Maj:t bestämmes, från och med vilken dag förordningen den 30 maj 1919 (nr 256) om rätt för kommun att upptaga särskild avgift vid vissa offentliga nöjeställningar samt förordningen den 22 december 1939 (nr 231) om statlig nöjesskatt skola upphöra att gälla.

Sistnämnda båda förordningar skola dock alltjämt gälla i fråga om nöjeställningar, som ägt rum före denna förordnings ikraftträdande, ävensom i fråga om biljett, som före ikraftträdandet sålts att gälla för ett flertal tillställningar, av vilka minst en äger rum före samma tidpunkt.

F ö r s l a g

till

förordning om särskild avgift vid nöjestillställning, anordnad av kungl. teatern eller kungl. dramatiska teatern i Stockholm.

Härigenom förordnas som följer:

För nöjestillställning, anordnad av kungl. teatern eller kungl. dramatiska teatern i Stockholm å lokal, som för teaterns verksamhet i huvudstaden stadigvarande begagnas, skall uttagas särskild avgift, vilken skall beräknas enligt de grunder, som jämlikt förordningen om nöjesskatt tillämpas för andra nöjestillställningar av motsvarande slag i Stockholm.

Influtna avgifter användas för de kungl. teatrarnas verksamhet enligt Kungl. Maj:ts bestämmande.

Kungl. Maj:t utfärdar ock de närmare föreskrifter, som för förordningens tillämpning i övrigt må finnas erforderliga.

Denna förordning träder i kraft å dag, som av Kungl. Maj:t bestämmes, från och med vilken dag förordningen den 21 december 1923 (nr 448) om uttagande av särskild avgift vid nöjestillställning, anordnad av kungl. teatern eller kungl. dramatiska teatern i Stockholm, skall upphöra att gälla.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 26 april 1940.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ.

Efter gemensam beredning med cheferna för social-, ecklesiastik- och handelsdepartementen anmäler chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, fråga om *ändrade bestämmelser rörande upptagande av nöjesskatt* samt anför därvid följande:

Inledning.

Enligt förordningen den 30 maj 1919 (nr 256) om rätt för kommun att upptaga särskild avgift vid vissa offentliga nöjeställningar äger kommun, inom vilkens område försiggår nöjeställning, vartill allmänheten har tillträde mot avgift, för sådan tillställning uttaga en särskild avgift, benämnd nöjesskatt.

Nøjesskatten upptages som regel i form av skatt på biljett eller annat bevis, som berättigar till deltagande i nöjeställning, och utgår med följande belopp:

1) vid konsert, opera- och annan musikalisk föreställning, dramatisk och litterär föreställning, uppvisning i konstnärlig dans samt uppvisning i icke professionell idrott: 5 öre för biljett, vars pris är högst 50 öre, och därutöver 5 öre för varje påbörjat belopp av 50 öre utav biljettpriset;

2) vid biografföreställning: 5 öre för biljett, vars pris är högst 50 öre, 10 öre för biljett, vars pris överstiger 50 öre men ej 1 krona, och därutöver 10 öre för varje påbörjat belopp av 50 öre utav biljettpriset; samt

3) vid andra i förordningen avsedda tillställningar, såsom cirkus-, varieté- och kabaretföreställning, uppvisning i professionell idrott, danstillställning, kapplöpning, förevisning av djur, marknads- och tivolinöjen m. m.:

2 öre för biljett, vars pris är högst	10 öre,
5 » » » , » » överstiger 10 öre men ej 25 öre,	
10 » » » , » » » 25 » » » 50 » ,	
15 » » » , » » » 50 » » » 75 » ,	
20 » » » , » » » 75 » » » 1 krona,	

och därutöver 10 öre för varje påbörjat belopp av 50 öre utav biljettpriset.

Medgives rätt att deltaga i nöjestillställning utan att biljett eller annat dylikt bevis utlämnas, beräknas skatten å bruttobeloppet av influtna inträdesavgifter eller andra avgifter för rätt att deltaga i tillställningen och utgår med 10 procent i fråga om tillställningar av den lägst beskattade klassen samt eljest med 20 procent av nämnda belopp.

Kommun må — med bibehållande av det inbördes förhållandet mellan de olika skattesatserna för i förordningen avsedda slag av nöjestillställningar — besluta om tillämpning av lägre skattesatser. Beslut härom erfordrar för sin giltighet godkännande av länsstyrelsen. Vidare äger kommun, när skäl därtill äro, för visst fall eller beträffande vissa slag av tillställningar medgiva befrielse från skattens utgörande eller skattebeloppets användande för det ändamål, till vars främjande tillställningen anordnats.

Till nöjestillställning hänföres icke tillställning, som tjänar vetenskapligt ändamål eller anordnas i undervisnings- eller uppfostringsyfte.

Förordningen äger icke heller tillämpning å nöjestillställning, anordnad av kungl. teatern eller kungl. dramatiska teatern i Stockholm å lokal, som stadigvarande begagnas för teaterns verksamhet i huvudstaden. Om avgift för sådan nöjestillställning gälla särskilda föreskrifter, innebärande bland annat att influtna medel skola användas för dessa teatrar verksamhet enligt Kungl. Maj:ts bestämmande.

Genom kungörelse den 16 juli 1919 (nr 529) ha närmare föreskrifter meddelats rörande tillämpningen av förutnämnda förordning. Där kommun ej annorlunda bestämmer, tillkommer det enligt kungörelsen den myndighet, som har att verkställa uppbörd av kommunalutskylder, att i enlighet med gällande grunder fastställa beloppet av nöjesskatt samt att uppbära sådan skatt.

I proposition nr 86 till urtima riksdagen 1939/40 föreslogs av statsfinansiella skäl införande jämväl av en statlig nöjesskatt. Sedan riksdagen bifallit förslaget (skrivelse nr 106), utfärdades förordning om statlig nöjesskatt den 22 december 1939 (nr 931), vilken förordning trädde i kraft den 1 januari 1940 och gäller till och med den 30 juni 1941. Statlig nöjesskatt utgår för nöjestillställning, som avses i förutnämnda förordning den 30 maj 1919 eller å vilken denna förordning eljest äger tillämpning. Statlig nöjesskatt utgår emellertid allenast i kommun, där avgift enligt 1919 års förordning uttages eller där först efter ingången av december månad 1939 beslutats upphörande av sådan avgift. Statlig nöjesskatt upptages i form av skatt på biljett, där sådan utlämnas, men beräknas eljest å bruttobeloppet av influtna inträdesavgifter eller andra motsvarande avgifter. Skatten utgår med 5 öre för varje påbörjat belopp av 50 öre utav biljettpriset eller, för det fall att biljett icke utlämnas, med 10 procent av bruttobeloppet av influtna avgifter. Beträffande nöjestillställning, som äger rum uteslutande för välgörande eller allmännyttigt ändamål, må vederbörande länsstyrelse medgiva befrielse från utgörande av statlig nöjesskatt eller skattebeloppets användande för det ändamål, till vars främjande tillställningen anordnats. Uppböörden av den

statliga nöjesskatten åligger den myndighet, som har att uppbära avgifter enligt 1919 års förordning. I kommun, där efter ingången av december månad 1939 beslutats upphörande av sådan avgift, skall uppbörden fullgöras av den myndighet, som har att verkställa uppbörd av kommunalutskylder.

Den 22 december 1939 utfärdades även kungörelse (nr 932) med föreskrifter rörande tillämpningen av förordningen om statlig nöjesskatt. Enligt dessa föreskrifter har uppbördsmyndigheten att månadsvis avgiva redovisning till länsstyrelsen för den statliga nöjesskatten. Länsstyrelserna ha tillsyn över bestämmelsernas efterlevnad och kunna ålägga den, som undgått vederbörlig skattedebitering, att utgiva skatt.

I den skrivelse, vari riksdagen anmälde sitt beslut med anledning av propositionen om införande av statlig nöjesskatt, anhöll emellertid riksdagen även, att Kungl. Maj:t ville föranstalta om utredning — under beaktande av vad som anförts i första särskilda utskottets utlåtande i ämnet (nr 73) — rörande en revision av bestämmelserna om beskattning av offentliga nöjestillställningar samt till 1940 års riksdag framlägga de förslag, till vilka utredningen kunde föranleda. På min hemställan bemyndigade Kungl. Maj:t den 9 januari 1940 chefen för finansdepartementet att tillkalla en sakkunnig att inom departementet biträda med den av riksdagen begärda utredningen. Med stöd av detta bemyndigande uppdrog jag den 31 januari 1940 åt borgmästaren J. Laurin att verkställa utredningen. Efter fullgjort uppdrag har den sakkunnige med skrivelse den 29 februari 1940 till mig överlämnat en av honom upprättad »P. M. angående nöjesskatt» jämte förslag till förordning om nöjesskatt, förordning om uttagande av särskild avgift vid nöjestillställning, anordnad av kungl. teatern eller kungl. dramatiska teatern i Stockholm, samt kungörelse med tillämpningsföreskrifter till förordningen om nöjesskatt. Promemorian torde få såsom bilaga fogas vid detta protokoll. De synpunkter på frågan, som anförts av första särskilda utskottet i förut berörda utlåtande, ävensom innebörden av de direktiv, som av mig givits utredningsmannen, framgå av promemorian, till vilken jag torde få hänvisa. I den mån av den sakkunnige anförda motiv för de av honom framlagda förslagen i det följande icke av mig särskilt angivas, anhåller jag att jämväl i detta avseende få hänvisa till bilagan. En kortfattad översikt över promemorian's huvudsakliga innehåll torde emellertid här böra lämnas.

Utredningsmannens förslag.

Vad först angår förslagets allmänna grunder har såsom en allmän förutsättning vid förslagets utarbetande ansetts gälla, att kommunernas möjligheter till skatteinkomster av nöjestillställningar icke böra väsentligen rubbas och att statsverket samtidigt skall uttaga en skatt härå av ungefärligen samma omfattning som nu. Att den statliga beskattningen endast gäller i de kommuner, som funnit anledning uttaga kommunal nöjesskatt, är — framhåller utredningsmannen — uppenbarligen icke till-

fredsställande vare sig ur principiella eller ur mera praktiska synpunkter. Å andra sidan synes det avgjort ändamålsenligast, om icke nödvändigt, att den statliga beskattningen anknytes till den kommunala uppbörden av nöjesskatt. Då det vidare synes varken rimligt eller klokt att ålägga kommunerna att uppbära en statsskatt av detta slag utan att de själva ha något direkt intresse av samma uppbörd, blir slutsatsen den, att även den kommunala nöjesbeskattningen bör göras obligatorisk, om än med bibehållen möjlighet för kommunerna att i begränsad omfattning besluta åtgärder som äro ägnade att minska kommunens skatteintresse. Om man således för hela riket skall ha en obligatorisk både kommunal och statlig nöjesbeskattning samt uppbörden lägges å de kommunala myndigheterna, ligger det tydligen närmast till hands att genomföra en enhetlig nöjesskatt, vilken uppbäres av kommunerna och av vilken kommunerna sedan äro skyldiga att redovisa en procentuell andel till statsverket.

Beträffande skattetaxornas allmänna konstruktion uppvisar utredningsmannen de stora praktiska olägenheter, som vidlåda gällande »hoppande» skatteskalor, samt framhåller, att en procentuell skatt, beräknad å bruttobiljettpriset, är att föredraga. Detta system behöver icke innebära, att skatteprocenten sättes lika för billigare och dyrare biljetter. En enkel skiktskala kan lätt konstrueras på det sätt att skatten sättes till viss procent upp till ett visst belopp och till en högre procent å *överskjutande* belopp. Systemet att skatten i allmänhet beräknas per biljett bör bibehållas.

Vid behandlingen av frågan om skattetaxornas belopp och de skattepliktiga nöjenas fördelning å taxorna har utredningsmannen med hänsyn till *biografernas* dominerande betydelse för nöjesskattens avkastning — 64 % av hela den kommunala nöjesskatten under 1939 — utgått från för dessa nu gällande skattesats. En jämförelse med denna samt den utgångspunkten, att skalan i stort sett bör ansluta sig till den nuvarande skalans nivå, har givit utredningsmannen anledning att för *biografernas* vidkommande föreslå en skattesats, betecknad taxa II, av 15 % av biljetternas bruttopris upp till 1 krona samt 30 % å *överskjutande* belopp.

Vad därefter angår *teaterföreställningar* ha dessa ansetts fortfarande böra beskattas enligt en något lägre taxa än *biograferna*. Då de höga biljettpriserna för teatrarna i motsats till *biograferna* ha en dominerande betydelse, bör detta enligt promemorian komma till uttryck genom att denna lägre taxa, benämnd taxa I, icke göres progressiv, och skatten bör avvägas så att den innebär någon lindring i den nuvarande beskattningen. Härutinnan föreslås en skatt av 15 % av bruttopriset.

Konserter o. dyl. föreslås alltjämt bliva jämställda med teatrarna.

Utredningsmannen erinrar, att all *icke professionell idrott*, fränsett boxning, nu hör till taxa I, och finner icke anledning till annan ändring i detta avseende, än att boxningens undantagsställning bör upphöra.

Till en särskild taxa III anses alltjämt böra hänföras i stort sett alla de *nöjestillställningar av övriga slag*, som nu beskattas enligt den högsta ska-

lan. Här föreslås en beskattning med 20 % av bruttopriset till 50 öre samt 30 % av överskjutande belopp. Detta innebär, frånsett något prisläge, en skattelindring i prislägen upp till 1:10 kr. men därefter skattehöjningar.

I promemorian anmärkes, att *hästsporttävlingar* för närvarande höra under den högsta taxan, ett förhållande vari ändring påyrkats i ett flertal framställningar och motioner under årens lopp. Utredningsmannen finner det naturligt att — därest hästsporttävlingar anses böra komma i åtnjutande av skattelindring — dessa tävlingars beskattning likställas med idrottens. Så har skett i det vid promemorian fogade författningsförslaget. Skäl till tvekan rörande en sådan åtgärd synes emellertid enligt utredningsmannens mening föreligga.

Utredningsmannen berör i detta sammanhang en ifrågasatt *differentiering av beskattningen å biografföreställningar* på sådant sätt, att svensk film skulle beskattas mindre än utländsk i syfte att stödja inhemsk filmproduktion. Yrkandena i sådan riktning förtjäna enligt utredningsmannens mening utan tvivel beaktande men undandraga sig hans mera bestämda bedömande, enär frågan är beroende av de åtgärder, som statsmakterna på annat sätt önska och kunna genomföra för att begränsa den dyrbara importen av utländsk film. I författningsförslaget har därför upptagits en enhetlig skatt. I promemorian (sid. 17) har emellertid angivits, på vad sätt en differentiering skulle kunna genomföras.

Vad till sist angår skattens fördelning mellan stat och kommun föreslås att staten skall erhålla hälften av den nya nöjesskatten, vilket — på sätt närmare belyses av i promemorian (sid. 17) angivna siffror — innebär någon minskning av kommunandelen i förhållande till gällande bestämmelser. En sådan lösning, yttrar utredningsmannen, har enkelheten för sig och det kan knappast anses för kommunerna ogynnsamt, om den under de sista årtiondena gång efter annan väckta frågan om nöjesskattens förändring från helt kommunal till helt statlig skatt på ett sådant sätt kan finna sin lösning.

Remissyttranden.

Över utredningsmannens förslag ha, efter remiss, yttranden avgivits av statskontoret, riksräkenskapsverket, kammarrätten, teaterrådet, kungl. teatern, kungl. dramatiska teatern, överståthållarämbetet, länsstyrelserna i Stockholms, Uppsala, Östergötlands, Jönköpings, Malmöhus, Göteborgs och Bohus, Älvsborgs, Örebro, Västmanlands, Gävleborgs samt Norrbottens län, Svenska stadsförbundet, Svenska landskommunernas förbund, Sveriges biografägareförbund, Svenska teaterförbundet, Svenska film- och biografföreningen, u. p. a., Svenska travsportens centralförbund, Jockeyklubben i Stockholm, Föreningen Sveriges ambulerande tivolirörelse samt Svenska gymnastik- och idrottsföreningarnas riksförbund ävensom av Folkets parkers centralstyrelse, Folkets hus föreningarnas centralorganisation, Södra Sveriges förenade folkparker och Sveriges tivoliägareförening gemensamt. Vi-

dare ha skrifter i anledning av förslaget inkommit från Riksteaterns publikorganisation, Sveriges filmuthyrareförening u. p. a., Sveriges motorfederation, Kungl. automobilklubben och aktiebolaget Gröna Lunds tivoli samt från Cirkus Schumann och fem andra cirkusföretag gemensamt. Berörda yttrande av Folkets parkers centralstyrelse m. fl. har jämväl undertecknats av Lisebergs aktiebolag. Vid överståthållarämbetets utlåtande ha fogats inhämtade yttranden från drätselnämnden och uppbördsintendenten i Stockholm, varjämte länsstyrelserna översänt från vissa kommunalnämnder och drätselkammare inhämtade yttranden.

I ett stort antal yttranden har vitsordats, att utredningsmannens förslag innebär en lösning av hithörande spørsmål, som väsentligen avhjälper de olägenheter, vilka vidlåda nu gällande författningar i ämnet, och i tillbörlig grad tillgodoser de tid efter annan från skilda håll och ur olika synpunkter uttalade önskemålen om förändrade bestämmelser.

På vissa punkter av större eller mindre principiell innebörd ha emellertid anmärkningar riktats mot förslaget, varjämte de olika sammanslutningarna av nöjesarrangörer i åtskilliga fall påyrkat en mera gynnad ställning för av dem representerade nöjeställningar.

Vad först angår förslagens allmänna grunder har tanken att sammanföra den statliga och den kommunala nöjesskatten till en enhetlig, obligatorisk skatt att uppbäras av kommunerna vunnit anslutning i de allra flesta yttrandena.

I ett mindre antal yttranden har emellertid viss kritik även härutinnan yppats.

Sålunda har styrelsen för *Svenska landskommunernas förbund* uttalat betänkligheter mot en slutgiltig reglering av ifrågavarande beskattning i enlighet med utredningsmannens förslag. Styrelsen yttrar i huvudsak följande:

Tid efter annan inom riksdagen väckta motioner om nöjesskattens ombildande till statsskatt hade hittills avvisats. Som skäl härför hade huvudsakligen åberopats, att nöjesskatten för ett stort antal kommuner hade en avsevärd finansiell betydelse ävensom att, om nöjesskatten ombildades till statsskatt, svårigheter och oskäligen kostnader kunde antagas uppstå för statsmyndigheterna vid skattens handhavande. Det senare skälet syntes innebära, att i vårt land en uteslutande statlig nöjesskatt icke kunde väntas ge så stor sammanlagd inkomst att den motiverade de kostnader och de praktiska svårigheter, vilka skulle förorsakas statsverket, därest detta — vilket ofrånkomligen skulle bliva fallet — självt nödgades ombesörja skatteuppbörden. Finansiellt berättigad bleve således nöjesskatten endast såsom kommunalskatt och endast i de kommuner, i vilka nöjesfrekvensen uppnått en viss storlek och vilka genom sina organ hade en lämplig organisation för skattens uppbärande. Om det kunde antagas, att nöjesskatten icke vore finansiellt berättigad såsom statsskatt med mindre den genomfördes såsom ett tillägg till en redan förefintlig kommunal nöjesskatt, då den utan kostnader för statsverket kunde omhänderhavas av de kommunala uppbördsmyndigheterna, vore det å andra sidan uppenbart, att en sålunda anordnad statlig nöjesskatt ändock näppeligen kunde förväntas inbringa så stora summor, att den från statsverkets synpunkt kunde tillmätas någon större betydelse under normala förhållanden. Sammanställde man härmed det förhållandet, att den nu föreslagna kombina-

tionen av en statlig och en kommunal nöjesskatt för kommunerna skulle medföra ett icke ringa och ur principiell synpunkt betänkligt tvång i olika avseenden, förefölle det mycket tveksamt, om en lagstiftning av definitiv karaktär borde genomföras efter de linjer, som uppdragits i promemorian.

Styrelsen vore ur principiella synpunkter ense med förslagsställaren därom, att den statliga nöjesskatten borde utgå efter samma grunder i landets alla delar. Å andra sidan finge det anses tvivelaktigt, huruvida den ur finansiell synpunkt i och för sig icke lämpliga statliga nöjesbeskattningen borde utsträckas till kommuner, vilka av ekonomiska och andra skäl funnit det icke önskvärt ens att utnyttja möjligheten till kommunal nöjesbeskattning. Lika tveksamt funne styrelsen det vara, huruvida man till stimulerande av kommunernas verksamhet för indrivning av statsskatten borde göra även den kommunala nöjesbeskattningen obligatorisk och därjämte, på sätt som föreslagits, i hög grad kringskära kommunernas möjligheter att till understödande av kulturella och andra ur allmän synpunkt önskvärda rörelser göra undantag eller medgiva lindringar i beskattningen på området.

Om således det föreliggande förslaget ur olika synpunkter kunde giva anledning till betänkligheter, vore detta framför allt beroende därav, att de nya författningarna vore avsedda såsom en slutgiltig reglering av ifrågasvarande beskattning. Det ekonomiska utbytet för statsverket av den nya skatten syntes under normala tider icke kunna förväntas bliva av sådant värde, att det motiverade de betydande avsteg, som enligt förslaget gjorts från hittills gällande principer inom kommunalväsendets och beskattningsväsendets områden. Å andra sidan vore styrelsen angelägen att framhålla, att styrelsen till fullo insåge, att för närvarande alla till buds stående medel borde utnyttjas till beredande av inkomster för statsverket. Likaledes vore styrelsen övertygad därom, att därest man i sådant syfte skulle taga i anspråk möjligheten till en statlig beskattning av nöjena detta måste ske i huvudsak efter de linjer som uppdragits i promemorian. Men denna åtgärd måste i sådant fall betraktas såsom en extraordinär åtgärd under nu rådande ovanliga förhållanden. Lagstiftningen borde med andra ord icke givas definitiv karaktär utan erhålla giltighet allenast för viss på förhand bestämd, begränsad tidrymd. Under sådan förutsättning hade styrelsen icke någonting att erinra emot att det föreliggande förslaget lades till grund för lagstiftning på området.

Åsikten, att den nya nöjesskatteförordningen allenast borde givas temporär giltighet, har jämväl kommit till uttryck i en av *drättselkammaren i Göteborg* åberopad promemoria, upprättad av stadsrevisorn därstädes, samt i yttranden av *drättselkamrarna i Linköping* och *Jönköping* ävensom *Riksteaterns publikorganisation*.

Utredningsmannens förslag med avseende å skattetaxornas konstruktion har mött gensagor allenast i enstaka yttranden.

Länsstyrelsen i *Malmöhus län* finner förslaget i denna del innebära en avsevärd förbättring i jämförelse med gällande bestämmelser men ifrågasätter, huruvida bärande skäl att föreskriva viss progression i skattetaxan verkligen förefinnas. Länsstyrelsen utvecklar sin ståndpunkt på följande sätt:

Det är ganska svårt att inse, varför skatten skall utgå efter lägre procent-sats, därest man köper 10 dansbiljetter à 50 öre styck, än om man löser en inträdesbiljett à 5 kronor, som medför rätt till fri dans, eller varför samma

åtskillnad skall göras om man löser en cirkusbiljett à 2 kronor och därefter under mellanakt löser en inträdesbiljett à 50 öre för att bese djuren i stallarna. Länsstyrelsen skulle således för sin del vilja förorda, att för varje olika grupp av nöjestillställningar tillämpas enhetlig skatteprocent, varigenom också debitering och redovisning skulle i icke oväsentlig grad förenklas.

Länsstyrelsen i Älvsborgs län uttalar, att ett fast procenttal för varje taxa, exempelvis 15 för taxa I, 20 för taxa II och 25 för taxa III, vore lämpligare än den föreslagna progressionen, bland annat med hänsyn till kravet på enkelhet, även om därmed avsteg i något större utsträckning komme att göras från vad tidigare varit gällande.

Sveriges filmthyrareförening u. p. a. finner förslaget med avseende å skattetaxornas konstruktion icke innefatta någon fördel för biografernas del. Föreningen anför härutinnan:

Nu gällande bestämmelser, enligt vilka den kommunala nöjesskatten som regel och den statliga nöjesskatten alltid höjdes med fulla 5 eller 10 öre per biljett för varje påbörjad ny 50-öring av biljettens nettopris, utmärktes av reda, överskådlighet och lätthanterlighet. Utredningsmannen hade funnit, att bestämmelserna ledde till stor ojämnhet i skattebelastningen, särskilt vid lägre biljettpriser, och bevisade riktigheten härav med vissa ytterlighetsfall, vilka dock icke syntes äga avgörande betydelse, i varje fall icke för biografbiljetternas vidkommande. Detsamma gällde vissa gränsfall, som nu ej kunde förekomma. Inga tvingande skäl talade för att tillämpa just sådana priser. Utredningsmannens förslag erbjöde ingen påtaglig fördel framför gällande bestämmelser men syntes ägnat att vålla svårigheter för biografägare och biografkassörskor, varjämte det medförde att skatt komme att utgå på skatten. Åtminstone för biografernas vidkommande avlägsnade förslaget icke ojämnheten i skattebelastningen. För närvarande varierade skattesatserna från 16.7 till 26.7 procent av bruttopriset, medan de enligt förslaget skulle variera mellan 15 och 26.2 procent. Förslaget avstyrktes på grund härav i nu berörda del.

Svenska film- och biografföreningen, u. p. a., har även anmärkt, att det föreslagna systemet medförde att skatt skulle beräknas på skatt, vilket föreningen funne principiellt oriktigt. Ett av de skäl, utredningsmannen åberopat för en beräkning av skatten å bruttopriset, vore, att biografägaren skulle kunna välja vilket bruttopris han önskade. Ur biografnäringens synpunkt vore det emellertid ingalunda nödvändigt att vilket som helst bruttopris skulle kunna väljas, då biljettpriserna för hela landet i stort sett vore standardiserade och detsamma komme att bli fallet även efter en eventuell höjning av priserna. Det fåtal prislägen, som ifrågakomme, kunde utan svårighet uppnås även vid en skatt beräknad på nettopriset.

Samma fråga har upptagits i yttrandet från *Folkets parkers centralstyrelse m. fl.*, vari uttalats, att anledning saknades att från skatteteknisk utgångspunkt åstadkomma en skatteförhöjning. De procenttal, beräknade å avgift och skatt, som gäve en skatt å själva avgiften av respektive 15, 20 och 30 procent, vore 13.05, 16.66 och 23.07. Sistnämnda procenttal kunde, om man ville fasthålla vid talen 15, 20 och 30 procent skatt å avgiften, jämnas till förslagsvis 13, 15 och 24 procent å avgift jämte skatt.

Vad angår skattetaxornas belopp och de skattepliktiga nöjenas fördelning å taxorna ha åtskilliga anmärkningar och yrkanden framförts i remissyttrandena.

Beträffande *taxa I* har *statskontoret* förklarar sig icke kunna biträda förslaget, att skatten för till denna taxa hänförliga tillställningar skulle utgå med allenast 15 procent av biljettens bruttopris över hela linjen, vilket skulle medföra att skatten skulle utgå med lägre belopp än vad nu är fallet. Ej heller föreläge någon anledning, varför icke beträffande denna skattekategori liksom för de övriga en viss skatteprogression skulle kunna komma till användning. Det syntes tvärtom ligga närmast till hands, att med tanke på nöjesskattens karaktär av lyxskatt de dyrare och följaktligen av de mera burgna samhällsklasserna begagnade åskådarplatserna åsattes ett förhållandevis högre pris. I sådant avseende förordade statskontoret, att skatten fastställdes till 15 procent av biljettpriset, när detta icke överstege 1 krona och vid högre pris till 15 procent av 1 krona och 20 procent av återstoden av biljettpriset.

Drättselkammaren i Uppsala har påyrkat, att *taxa I* bibehålles vid de belopp, som nu utgå.

I motsats härtill har *överståthållarämbetet* — med hänsyn till det tryckta läge, i vilket teater- och konsertverksamheten onekligen, åtminstone för närvarande, befunne sig och då denna verksamhet hade en kulturell uppgift att fylla — ansett sig böra ifrågasätta, huruvida icke genom särskild bestämmelse i förordningen Kungl. Maj:t borde beredas tillfälle att antingen genom lägre tariffsats eller genom medgivande av skattebefrielse främja sådan del av dylik verksamhet, som efter prövning befunnes vara av särskilt önskvärd beskaffenhet.

Samma förslag har väckts av *teaterrådet*, som vidare yttrat, att då den ojämförligt största delen av försålda biografbiljetter syntes befinna sig i prisläge av 1 krona, differentieringen mellan teater och biograf delvis vore blott skenbar. Följden av det nya förslaget bleve, att konstnärligt högtstående, av stat och kommun understödda föreställningar komme att beskattas efter i stort sett enahanda grunder som biografföreställningar och helt lika med exempelvis boxningstävlingar. Även om den statsunderstödda teaterverksamheten icke kunde helt befrias från nöjesskatt syntes det rimligt, att en kraftigare differentiering företoges.

Jämväl *drättselkammaren i Jönköping* har — med hänsyn till teater- och konsertverksamhetens kulturella betydelse — funnit erforderligt att skatten enligt *taxa I* avsevärt minskades, därest nöjesskatten bleve permanent.

I ett av *drätselnämnden i Stockholm* såsom eget yttrande åberopat, av stadens kammarkontor upprättat utlåtande har beträffande denna fråga i huvudsak anförts:

Otvivelaktigt utgjorde de relativt höga biljettpriserna till teatrarna ett ekonomiskt hinder för en större teaterfrekvens från de bredare lagren. S. k. billighetsföreställningar hade däremot alltid kunnat uppvisa en mycket god publikanslutning. Redan före tillkomsten av den statliga nöjesskatten hade

från teaterhåll gjorts gällande, att nöjesskatten genom sin fördyring av biljettpriset motverkade teaterbesök. Även om det nya förslaget åsyftade en lindrigare beskattning än den nuvarande, komme dock den nya skatten att överstiga den tidigare ensamt kommunala. Stockholms stad hade i anledning av de på senare åren alltmer framträdande ekonomiska svårigheterna för den sceniska konstens utövande ansett sig böra lämna ett icke oväsentligt understöd åt den privata teaterverksamheten. För sin del vore kammarkontoret icke övertygat om lämpligheten eller möjligheten att i längden uppehålla teaterverksamheten genom understöd. Vad som anförts rörande publikanslutningen vid billighetsföreställningar gäve anledning ifrågasätta, huruvida icke teatrarna själva skulle kunna bidra till lösningen av sin ekonomiska fråga genom en ny biljettprispolitik.

Därest progressiviteten i de för övriga nöjen föreslagna skatteskalorna finge anses motiverad av den demokratiska karaktär, som därigenom förlänades skatten, ansåge kontoret i full överensstämmelse med det anförda, att samma skäl talade för en progressiv beskattning av teater och därmed likställda nöjen. Därvid kunde emellertid skatteskalans samtidigt avvägas så, att den genom progressionen ökade skatten i högre prislägen tillgodokomme de lägre priserna, eller med andra ord, att en lägre skatteprocent än den nu föreslagna infördes för biljettpris upp till exempelvis 2 kronor.

Liknande synpunkter på frågan har anlagts av *drätselkammaren i Norrköping*.

Önskvärdheten av att av staten understödd teater- och konsertverksamhet helt ställes utanför nöjesbeskattningen har slutligen framhållits av *Folkets parkers centralstyrelse* och *Riksteaterns publikorganisation*.

Den lindring av beskattningen av *icke professionell idrott*, som förslaget innebär, har rönt gensaga från *kommunalnämnderna i Solna* och *Spånga*. Att det särskilt i vår tid icke vore ett intresse att vålla svårigheter för idrottsrörelsen kunde nog anses riktigt, men utredningsmannen syntes hava bortsett från de omfattande åtgärder, som många kommuner vidtagit för anordnande av idrottsplatser och stödjande av idrotten genom direkta anslag. Därast kommunernas intäkter minskades, uppkomme säkerligen svårigheter för dessa att såsom hittills lämna sitt stöd. Det kunde ifrågasättas om icke idrotten främjades bättre genom anvisande av kommunala anslag än genom en sänkning av nöjesskatten.

Kommunalnämnden i Solna ifrågasätter, om icke en särskild taxa mellan I och II borde införas för idrottens vidkommande.

Svenska gymnastik- och idrottsföreningarnas riksförbund finner däremot mycket starka skäl tala för att idrotten helt befrias från nöjesskatt. Under alla förhållanden borde skatt icke uttagas i större omfattning än enligt den ursprungliga nöjesskatteförordningen och begränsas till professionell idrott.

Förslaget att hänföra *hästsporttävlingar* till taxa I har avstyrkts i flera yttranden.

Stockholms stads kammarkontor har ansett, att tillräckliga skäl icke förebärgs för en lindrigare beskattning av hästsporttävlingarna än som föreslagits för tävling i professionell idrott eller för uppvisning eller tävling med

motorfordon, motorbåt eller luftfartyg. Något påtagligt kommunalt intresse av hästavelns främjande kunde icke heller sägas förefinnas. Därest staten ansåge sig böra understödja hästaveln genom lindrigare beskattning av tävlingarna, kunde detta lika väl ske genom restitution av den statliga andelen av skatten. Hästsporttävlingarna borde därför i beskattningshänseende jämföras med tävlingar i professionell idrott m. m. Likaså krävde konsekvensen, att prisridningar och prishoppningar för framtiden beskattades.

Kommunalnämnden i Solna erinrar, att huvudargumentet för en sänkt taxa varit, att en genom skattelindring ökad publiktillströmning kunde väntas medföra en ökad totalisatoromsättning, varigenom även anslaget till hästavelns främjande skulle ökas. Nämnden fortsätter:

Vid de speciella slag av nöjestillställningar, varom nu vore fråga, torde effekten av en lägre avgift bliva synnerligen ringa. Vid dylika tillställningar vore sannolikt spelintresset helt överordnat sportintresset. Tävlingarna besöktes i huvudsak av ekonomiskt välsituerade personer, vilka ofta satsade relativt betydande belopp på totalisatorspelet. Gentemot storleken av dylika insatser torde inträdesavgiften i praktiken icke spela någon roll. Den ökning i publikfrekvensen, som möjligen skulle uppstå genom en reduktion av inträdesavgiften, skulle med stor sannolikhet avse personer i mindre god ekonomisk ställning, vilkas spelintresse icke borde uppmuntras. En sänkning av nöjesskatten i enlighet med förslaget skulle sålunda icke medföra några fördelar, men till stor del beröva kommunen kompensation för olika med ifrågavarande nöjestillställningar förenade olägenheter av ekonomisk och social natur.

Enahanda synpunkter hava framförts av *kommunalnämnden i Spånga*.

I anslutning till sist berörda båda yttranden anför *länsstyrelsen i Stockholms län*, att rent principiellt sett den ståndpunkt, som den gällande lagstiftningen i förevarande hänseende intoge, vore riktig. På grund härav och med hänsyn till de invändningar, som av de båda kommunerna rests mot förslaget, funne länsstyrelsen sig icke kunna biträda detsamma, så mycket mindre som det nuvarande finansiella läget icke syntes inbjuda till skattelindring i sådant fall som det här föreliggande.

Samma ståndpunkt har kommit till uttryck i yttrandena från *länsstyrelsen i Uppsala län* samt *drätselkamrarna i Göteborg* och *Gävle*. Däremot har *länsstyrelsen i Malmöhus län* tillstyrkt utredningsmannens förslag. Länsstyrelsen uttalar, att viss hänsyn bör tagas därtill, om en nöjestillställning arrangerats i privat vinstintresse eller om mera beaktansvärda syften av ideell eller allmännyttig art avses att främjas med tillställningen.

Svenska travsportens centralförbund och *Jockeyklubben* ha i gemensamt yttrande bland annat anfört, att på de 11 tävlingsdagar som under 1940 intill den 30 mars förekommit på landets största hästsportbana, Solvalla, den statliga nöjesskatten inbragt 5,717 kronor, medan samtidigt de till statsverket inlevererade totalisatormedlen i jämförelse med motsvarande 11 dagar föregående år sjunkit med 84,728 kronor eller med mer än 30 procent. Tendensen hade på de övriga banor, som börjat sin verksamhet för året, varit densamma eller ännu mer accentuerad. Även om den statliga

nöjesskatten också beträffande övriga skattepliktiga nöjen orsakat nedgång i publikfrekvensen, hade den dock tillfört statsverket en ny inkomst. Beträffande hästsporten hade däremot statsverket efter den statliga nöjesskattens införande lidit en direkt förlust. Icke ens statens fiskaliska intresse kunde alltså tala emot att hästsporten i nöjesskattehänseende bereddes en rimligare ställning än den nuvarande.

Vad angår *taxa II*, biografföreställningarna, ha de representanter för denna verksamhet, som yttrat sig, eller sålunda *Sveriges biografägareförbund*, *Svenska film- och biografföreningen*, u. p. a. samt *Sveriges filmuthyreförening* u. p. a., vidhållit det tidigare från detta håll framförda kravet på att biografen skulle placeras i samma nöjesskatteklass som teatern. Jämväl borttagande av eller lindring i den för *taxa II* föreslagna progressionen har ifrågasatts.

Statskontoret har däremot uttalat, att det i betraktande av biografernas dominerande betydelse för nöjesskattens avkastning måhända kunde ifrågasättas, om icke biografföreställningar borde beskattas högre än vad utredningsmannen föreslagit. Då det emellertid kunde tänkas, att en sådan skattehöjning kunde medföra minskad publikfrekvens, och alltså syftet med skattehöjningen, ökad skatteintäkt, icke skulle vinnas, har statskontoret icke ansett sig böra föreslå någon ändring av förslaget i denna del.

Länsstyrelsen i Uppsala län har gjort gällande, att förslaget för biografernas del skulle innebära en nedsättning av skatten upp till ett bruttopris av 1 krona 60 öre. En dylik lindring förefölle i nuvarande finansiella läge icke befogad.

Drätselkammaren i Uppsala meddelar, att den på biograferna belöpande nöjesskatten i staden under år 1939 uppgått till nära 74 % av hela nöjesskatteinkomsten. En omläggning av skattetaxorna för biograferna i enlighet med förslaget, vilket vid ett bruttobiljettpris av en krona innebure en sänkning från nu utgående skatt av 20 öre till 15 öre, skulle för Uppsalas vidkommande på 1939 års siffror innebära en minskning från 107,500 kronor med icke mindre än 39,300 kronor eller med 36.5 procent. Drätselkammaren yrkade därför, att *taxa II* bibehölles vid de belopp, som för närvarande utgå.

Frågan om lindrigare beskattning av biografföreställningar, vid vilka *svensk film* framföres, i syfte att stödja inhemsk filmproduktion har berörts i flera yttranden.

Länsstyrelsen i Stockholms län har icke ansett skäl föreligga för invändning, därest statsmakterna vid frågans fortsatta prövning skulle finna lämpligt tillgripa åtgärder, innebärande skattedifferentiering för svensk och utländsk film.

Länsstyrelsen i Älvsborgs län har anslutit sig till den uppfattningen, att svensk filmproduktion på lämpligt sätt bör gynnas i förhållande till utländsk.

Länsstyrelsen i Malmöhus län har däremot icke kunnat biträda framställningen om lägre skattesats å svensk film än utländsk.

Stockholms stads kammarkontor har uttalat, att denna understödsfråga på intet vis vore en kommunal angelägenhet. Därest understöd åt filmproduktionen skulle anses lämpligen böra lämnas genom viss differentiering av nöjesbeskattningen, syntes det rimligt, att en sådan differentiering icke komme att beröra den kommunala delen av nöjesskatten. Samma ståndpunkt har intagits av *drätselkammaren i Norrköping*.

Kommunalnämnden i Solna har icke funnit bärande skäl anförda för en differentiering. Därest den inhemska filmproduktionen borde stödjas, vilket icke kunde anses vara utrett, torde andra möjligheter därför stå statsmakterna till buds.

Sveriges biografägareförbund vidhåller sitt tidigare framställda yrkande om lindrigare beskattning av svensk film och anför till stöd härför i huvudsak enahanda synpunkter som i förbundets av utredningsmannen (sid. 15) refererade framställning.

Förbundets uppfattning har emellertid rönt gensaga från *Sveriges filmuthyrareförening, u. p. a.*, som bland annat anført:

Allt talade för att det antal svenska filmer, som under senare år inspelats — 20—30 per år — ungefärligen motsvarade det verkliga behovet. Åtskilliga biografägare hade, i likhet med de svenska producenterna, gjort den erfarenheten, att ett övermått av svensk film icke konsumerades av publiken, som i stor utsträckning fordrade att få se även god utländsk film. En väsentlig ökning av antalet svenska filmer per år skulle sannolikt leda till en även för de svenska producenterna icke önskvärd överbelastning av marknaden. De svenska producenterna strävade helt naturligt efter att placera sina filmer hos de större och vanligen ekonomiskt bärkraftigare kedjebiograferna, vilka därigenom erhöle huvudparten av svensk film, medan många enskilda biografägare hänvisades till utländsk film. Gång efter annan hade mindre samvetsgranna personer eller företag velat utnyttja detta förhållande och för de enskilda biografägarnas räkning — mot garantier och förskotts-inbetalningar men utan att själva kunna prestera erforderligt ekonomiskt underlag — inspelat svenska filmer, vilka nästan utan undantag medfört ekonomiskt synnerligen kännbara bakslag. Det vore att befara, att en utan betryggande kontroll given statssubvention av svensk film i allmänhet skulle ytterligare uppmuntra till företag av detta slag.

Biografägareförbundet hade uppgivit, att inkomsterna av svensk film belöpte sig till omkring 35 procent av den totala biljettintäkten. I förbundets senaste årsberättelse, avseende arbetsåret 1938—39, hade emellertid — till belysande av den svenska filmens dragningskraft å biografpubliken — meddelats, att landets biografer å svensk film inspelat drygt 50 procent av biografnäringens totalinspelning.

En eventuell skattedifferentiering till förmån för svensk film skulle blott ytterligare försvåra framförandet i vårt land av den importerade film, som varken publik eller biografägare ville undvara. Det vore nämligen att befara, att en sådan åtgärd och en därmed följande åtstramning av importen skulle locka till framställning av ett flertal billiga och kvalitativt mindre goda filmer av det slag, varom förut talats.

Ville staten på annat sätt, t. ex. genom återbäring av nöjesskatt, subventionera svensk produktion, hade föreningen intet att erinra däremot.

Slutligen har *Svenska teaterförbundet* uttalat, att ett stöd åt svensk film i den form, som utredningsmannen antytt, förmodligen i ringa omfattning

komme att tillföras *produktionen* av svensk film, enär större delen på grund av filmistributionsapparatusens konstruktion måste hamna dels hos biografägarna — som vore förslagsställare — dels hos uthyrningsfirmorna. Såväl i statens som i de inom svensk filmproduktion anställdas intresse krävdes en allsidigare utredning i frågan.

Jämväl beträffande *taxa III* ha vissa erinringar mot utredningsmannens förslag framkommit i de avgivna yttrandena.

Såsom förut nämnts har *länsstyrelsen i Uppsala län* vänt sig mot att för viktiga prisgrupper en lindring av nöjesskatten föreslagits. Med avseende å *taxa III* skulle, erinrar länsstyrelsen, förslaget innefatta en nedsättning upp till ett bruttopris av 1 krona 10 öre i förhållande till den nuvarande beskattningen.

Drätselkammaren i Luleå framhåller, att för stadens vidkommande nöjesskatten enligt *taxa III* uppginge till omkring 30 procent av hela uppbörderna av nöjesskatt men enligt förslaget skulle nedgå till omkring 20 procent. En minskning av skatten för till *taxa III* hänförliga nöjen syntes så mycket mindre motiverad, som den sannolikt skulle komma att ytterligare stimulera företagsamheten på detta område.

I yttrandet från *Folkets parkers centralstyrelse m. fl.* framhålles, att de nöjen, som beskattas enligt *taxa III*, vore de för de folkliga organisationernas ekonomi betydelsefullaste. Med inkomsterna från dessa nöjen bekostades i ej ringa omfattning ej blott nöjen hänförliga till *taxa I*, såsom teater och musik, utan i stor omfattning organisationernas ideella verksamhet. De avgifter, som vanligast förekomme vid de folkliga nöjena, låge under 50 öre. I yttrandet uttalas tillfredsställelse över att de höga skatteprocenterna på de lägsta avgifterna kunnat reduceras. I yttrandet anföres vidare bland annat:

Genom att belägga avgifter ej överstigande 50 öre med skatt av 20 procent hade varit avsett att giva någon regressivitet åt skatteskalen. Även om hänsynen till de folkliga organisationernas ekonomi och principen om skattens regressivitet icke nu kunde leda till ytterligare jämkning i skatteskalen, vädjades dock om frihet från nöjesskatt å barnbiljetter och å biljetter till barnföreställningar. Någon statsfinansiell betydelse torde denna eftergift icke få och kunde i så fall kompenseras med någon progressivitet av skatten för de högsta biljettpriserna. I folkparker och liknande friluftsnöjesplatser ordnades under skolferierna särskilda tillställningar för ortens barn och skolresebarn. I många fall uttoges avgift allenast av de vuxna, under det att barnen ginge in fritt. På sina håll hade nöjesskatt då uttagits beräknad såsom för fribiljett för barnen.

Föreningen Sveriges ambulerande tivoliörelse har hemställt, att avgifter icke överstigande 50 öre måtte helt befrias från nöjesskatt. Föreningen har tillika ingivit framställningar från ett stort antal lokala idrottsföreningar o. dyl., vari föreningens hemställan biträtts.

Vissa andra yrkanden om olika tillställningars placering i nöjesskattehänseende skola beröras i specialmotiveringen till nöjesskatteförordningen. På grund av mångfalden av framförda synpunkter och yrkanden har det emel-

lertid icke heller i detta senare sammanhang befunnits möjligt att uttömmande redogöra för yttrandena. Dessa komma emellertid att tillhandahållas vederbörande utskott inom riksdagen.

Frågan om skattens fördelning mellan stat och kommun har tilldragit sig stor uppmärksamhet från de hörda myndigheternas sida.

Statskontoret har erinrat om att det s. k. Landénska nöjesskatteförslaget, som låg till grund för 1919 års förordning i ämnet, innebar, att nöjesskatten skulle givas karaktären av ren statsskatt, en ståndpunkt som jämväl statskontoret intagit i sitt år 1917 avgivna utlåtande över förslaget. Statskontoret hade därvid bland annat uttalat, att om en nöjesskatt i möjligaste mån anordnades såsom en verklig lyxskatt, goda skäl talade för att den skatteförmåga, som framträdde i utgifter för offentliga nöjen, toges i anspråk för bestridande av det allmännas utgifter, helst som det framför allt vore *statens* skattebehov, som framträdde med mer än vanlig styrka. Statskontoret anför nu vidare:

När det gäller att ånyo taga ställning till förevarande spörsmål, kan statskontoret icke underlåta att såsom sin mening framhålla, att vad ämbetsverket 1917 uttalade såsom stöd för införandet av en statlig nöjesskatt alljämt synes äga sitt fulla berättigande. Det torde till och med kunna ifrågasättas, om icke särskilt under nu rådande statsfinansiella förhållanden riktheten av detta uttalande framträder med ökad styrka. Den omständigheten, att statsmakterna hösten 1939 sågo sig nödsakade att taga i anspråk den möjlighet till ökade statsinkomster, som kunde beredas genom införandet av en statlig nöjesskatt, talar — såvitt statskontoret kan finna — för att denna möjlighet inför de alltmer skärpta statsfinansiella svårigheterna bör utnyttjas än ytterligare. Ämbetsverket vill visserligen icke förneka, att ett slopande av den kommunala nöjesskatten kan för många kommuner medföra ekonomiskt avbräck, men med hänsyn till de stegrade kraven på statskassan lär nämnade förhållande icke böra få tillmätas avgörande betydelse. Det torde jämväl böra framhållas, att kommunerna numera komma i åtnjutande av väsentligen större bidrag från statsverket än vad fallet var 1919. Vid nu angivna förhållanden och i anslutning till sin tidigare uttalade uppfattning får statskontoret fördenskull föreslå, att nöjesskatten ombildas till en ren statsskatt. Då emellertid statskontoret av praktiska skäl anser det lämpligast, att uppbörden av skatten även i fortsättningen omhändervhas av kommunerna, böra dessa enligt ämbetsverkets mening bibehållas vid rätten till viss mindre andel av skatten såsom skälig uppbördsprovision.

För att ett borttagande av den kommunala nöjesskatten icke skall drabba de därav berörda kommunerna alltför hårt torde dock övergången till den nya ordningen böra ske i etapper. Därest avvecklingen av den kommunala nöjesskatten bestämmes skola äga rum under en övergångstid av exempelvis fem år, synes den anordningen kunna träffas, att kommunernas andel i nöjesskatten, inklusive uppbördsprovision, fastställles för det första övergångsåret till förslagsvis högst 30 % av den influtna skatten och att denna procentsats under de följande fyra åren sänkes successivt, så att från och med det femte året den del av skatten, som icke skall inlevereras till statsverket, kommer att motsvara en skälig uppbördsprovision, förslagsvis 10 % av det uppburna skattebeloppet. Statskontoret förutsätter därvid, att de

kommuner, där nöjesskatt för närvarande ej utgår, redan från början beredas gottgörelse för bestyret med skatteuppbörden med belopp, motsvarande sist angivna procentuella skatteandel.

Länsstyrelsen i Malmöhus län framhåller såsom sin principiella ståndpunkt, att nöjesskatten bort vara en rent statlig skatt. Denna ståndpunkt motiverar länsstyrelsen på följande sätt:

I intet annat avseende än i fråga om just denna skatteform hava kommunerna medgivits skattläggningsrätt utöver den direkta inkomstbeskattningen. Länsstyrelsen bortser härvidlag från hundskatt, vilken väl snarast torde få anses såsom ett led i kommunal ordningsstadga. Någon rationell grund för en kommunal nöjesskatt torde också vara svår att framleta. Med tanke på att i övervägande antalet fall nöjesskatten bliver övernödig å den nöjesbesökande allmänheten kommer denna beskattningsform i icke ringa utsträckning att innebära, att en kommun uppbär skatteintäkter från medborgare tillhörande andra administrativa områden. Sålunda lära städernas och de större samhällenas nöjestillställningar till stor del bevistas av folk från kringliggande landsbygd. Denna oegentlighet framträder med all önskvärd tydlighet i fråga om sådan nöjestillställning såsom det Grand Prix för motorcyklar, som nu under en följd av år arrangerats inom detta län. Utan därmed förknippade kostnader av något slag uppbära härvid tvenne kommuner högst avsevärda skattebelopp enbart av den anledningen, att tävlingen köres över en allmän väg, vilken genomskär båda samhällena.

Ehuru således enligt länsstyrelsens förmenande nöjesskatten bort principiellt sett helt förstatligas, har länsstyrelsen dock med hänsyn till åtskilliga andra omständigheter icke velat föreslå någon ändring i utredningsmannens förslag rörande skatteintäktens fördelning mella stat och kommun.

Ordföranden i drätselnämnden i Stockholm, med vilken ytterligare en ledamot av nämnden förenat sig samt en tredje ledamot i huvudsak instämt, har i reservation mot majoritetens beslut jämväl uttalat sig för ett förstatligande av nöjesskatten, dock mot årlig ersättning i en eller annan form till kommunerna för den mistade skatteinkomsten.

Stockholms stads kammarkontor, vars yttrande *majoriteten inom drätsel-nämnden* beslutat åberopa, har upprättat vissa beräkningar för att erhålla en ungefärlig uppfattning av den kommunala och statliga skatteandelens proportion vid praktisk tillämpning av utredningsmannens förslag på nu utgående bruttopriser. Antalet biljetter i olika prislägen har därvid hämtats från nöjesskatteuppgifterna under en godtyckligt vald vecka innevarande år. Av beräkningarna framgår, att med tillämpning av de föreslagna skatteskalorna nöjesskatt under den valda veckan skulle ha debiterats med belopp, överstigande den sammanlagda nu utgående statliga och kommunala nöjesskatten. Den kommunala skatten skulle ha minskat med omkring 6 procent medan den statliga skulle ha ökat med omkring 13 procent. Kammarkontoret anför i anslutning härtill:

Under förutsättning, att den genom undersökningen framkomna fördelningen mellan stat och kommun finge anses avspegla årsresultatet, skulle sålunda den av utredningsmannen angivna förutsättningen, att statens och

kommunernas skatteintressen icke borde rubbas, ej bliva fullt tillgodosedd genom den föreslagna 50-procentsfördelningen.

Emellertid kan, därigenom att förslaget i motsats till gällande beskattningsgrunder lämnar arrangörerna valfrihet ifråga om biljettprisernas avvägning, nettoresultatet för kommunerna komma att bliva något gynnsammare.

Kontoret har därför icke funnit skäl till erinran mot den föreslagna fördelningsgrunden.

Drätselkammaren i Uppsala uttalar, att den föreslagna omläggningen av skatttaxorna komme att innebära en betydande minskning av kommunernas inkomst av nöjesskatten. Detta syntes utgöra ett vägande skäl för att kommunerna skulle tillerkännas särskild ersättning för besväret med uppbördens av den statliga andelen av skatten. Denna ersättning borde skäligt utgå med 5 procent av den statliga nöjesskatteandelens belopp.

Även *drätselkammaren i Hälsingborg* — som framhållit de betydande olägenheter en större reducering av nöjesskatteinkomsten skulle medföra för kommunerna — har uttalat, att om nöjesskatten skulle jämnt fördelas mellan stat och kommun, jämväl kostnaden för skattekontrollen borde sålunda fördelas.

Samma ståndpunkt intages av *drätselkammaren i Västerås*.

Drätselkammaren i Norrköping uttalar likaledes farhågor för en reduktion av stadens nöjesskatteinkomst. Skatttaxorna vore också så upplagda, att de vid en halvering av skatten snarare komme att favorisera staten än kommunerna. Vidare torde kommunerna i avsevärt större omfattning än staten komma att — icke minst för kulturella ändamål — medgiva befrielse från eller efterskänka nöjesskatten. Då slutligen staden ensam skulle bära kostnaderna för nöjesskattens debitering, uppbörd och redovisning m. m., borde statens andel begränsas till 40 procent av influten skatt.

Samma förslag har framställts av *drätselkammarna i Jönköping, Göteborg och Borås*.

Drätselkammaren i sistnämnda stad har ansett, att staten dessutom borde deltaga i kostnaderna för kontroll, debitering och uppbörd.

Drätselkammaren i Göteborg har erinrat, att den i yttrandet påyrkade fördelningsgrunden sedan lång tid tillbaka vunnit tillämpning inom ett närbesläktat område, nämligen i fråga om den skatt, som utgår enligt 4 § 1 och 2 mom. i 1908 års förordning angående bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter.

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län har funnit drätselkammarens i Göteborg förslag om höjning av kommunens andel förtjäna övervägande. Förslaget byggde på antagandet att en halvering skulle för Göteborgs vidkommande innebära en minskning med 15 procent av nöjesskatteinkomsten. Det borde erinras om att kommunerna genom nöjesskattemedlen satts i stånd att i betydande omfattning stödja kulturella och sociala ändamål, som eljest icke kunnat påräkna kommunala bidrag. Därest de ändrade nöjesskattegrunderna skulle föranleda en icke obetydlig minskning av den kom-

munala nöjesskatten, kunde befaras, att den hittillsvarande bidragsverksamheten måste beskäras i sådan omfattning, att avbräck vållades — en följdverkan som näppeligen varit åsyftad.

Drätselkamrarna i Malmö och Lund hemställa, att erforderlig ändring göres antingen i de föreslagna taxorna eller i fördelningen av nöjesskatt mellan stat och kommun, så att kommunens andel i en blivande enhetlig nöjesskatt icke kommer att understiga det belopp, som den kommunala nöjesskatten hittills lämnat. Jämväl *drätselkammaren i Gävle* hemställer, att fördelningen av skatten mellan stat och kommun ändras till större överensstämmelse med nu rådande förhållanden.

Styrelsen för Svenska stadsförbundet vänder sig mot utredningsmannens yttrande att en halvering av nöjesskatten skulle innefatta en för kommunerna ingalunda ogynnsam lösning av den gång efter annan väckta frågan om nöjesskattens förändring från helt kommunal till helt statlig skatt. Frågan hade visserligen varit väckt, men lika många gånger hade tanken avvisats. Statsmakterna hade år 1919 beslutat, att skatten skulle vara kommunal, och vid upprepade tillfällen vidhållit denna mening. Utredningsmannen vore således inne på en linje, som statsmakterna avvisat. Förbundet fortsätter:

Redan den omständigheten, att utöver den kommunala nöjesskatten skulle utgå en statlig skatt, måste i och för sig innebära en beskärning av den kommunala skatten. Om kommunerna i nuvarande läge finge finna sig i en minskning på grund av statsskatten, kunde de däremot icke giva sin anslutning till förslaget att de också skulle betala kostnaden för uppbordden av statsskatten. På sina håll i städerna vore uppborrdsmännen tillförsäkrade ersättning i form av viss procent på uppborrdssumman. Här finge städerna således omedelbart kännning av uppbordden för statens del. Överlag torde besväret med uppbröd och redovisning ökas så väsentligt, att krav på personalökning eller högre avlöning svårligen kunde utebli. I kommuner, där skatt nu icke förekomme, skulle man för att tillfredsställa statens skattebehov få underkasta sig utgifter för uppbordden. Det vore av dessa skäl uppenbart skäligt, att staten ersatte kostnaden för uppbordden och redovisningen av statens nöjesskatt.

Även med en skälig ersättning för uppborrdsbestyret utöver den tilltänkta kommunandelen skulle den föreslagna fördelningsgrunden i praktiken sannolikt medföra en nedgång av den tidigare kommunala nöjesskatten. Ehuru styrelsen i avsaknad av ett mera fullständigt utredningsmaterial icke hade möjlighet att nu fixera den skäliga procentsatsen, ville styrelsen framhålla vikten av att all hänsyn toges till de lokala utredningar i förevarande avseende, som komme att föreligga i de infortrade yttrandena från olika städers drätselmyndigheter. Som ett bestämt krav måste från kommunalt håll uppställas, att fördelningsprocenten slutgiltigt fixerades så, att kommunerna ej ginge miste om skattemöjligheter, som en gång givits dem och av vilka de icke minst i nuvarande och sannolikt än mer i kommande finansiella läge helt visst vore och förbleve i hög grad beroende.

Av praktiska skäl vore det lämpligast, att hänsynen till uppborrdsersättningen toges i samband med fördelningsgrundens fastställande. Enligt styrelsens mening borde kommunandelen så anpassas, att den gäve samma inkomstmöjlighet som tidigare och därutöver gäve ersättning för uppborrdsbestyret. En efter dessa synpunkter utmätt fördelningsgrund torde förutsätta en åtskilligt högre procentsats för kommunandelen än 50.

I detta sammanhang må slutligen erinras, att *styrelsen för Svenska landskommunernas förbund* — såsom den föregående framställningen utvisat — under förutsättning att lagstiftningen i fråga icke gäves definitiv karaktär förklarar sig icke hava något att erinra mot att det föreliggande förslaget lades till grund för lagstiftning.

Departementschefen.

Vid upprättandet av det förslag om statlig nöjesbeskattning, som förelades urtima riksdagen 1939/40, måste avgörande betydelse tillmätas rent praktiska synpunkter. Med hänsyn till det starka behovet av ökade statsinkomster gällde det då att söka åvägabringa en snabb och enkel lösning av denna skattefråga. De svagheter hos förslaget, som under sådana omständigheter icke kunde undvikas och mot vilka anmärkning riktades av första särskilda utskottet, påkallade även enligt min mening en fortsatt utredning, vilken uppenbarligen även borde omfatta den kommunala nöjesbeskattningen för att möjliggöra ett obundet och allsidigt bedömande av frågan om nöjesbeskattningens utformning.

Den nu verkställda utredningen har, såsom den föregående framställningen giver vid handen, resulterat i förslag om införande av en enhetlig, obligatorisk nöjesskatt, vilken skulle uppbäras av kommunerna och av vilken kommunerna sedan skulle vara skyldiga att redovisa en procentuell andel till statsverket.

Frånsett spørsmålet huruvida nöjesskatten överhuvud taget bör fördelas mellan stat och kommun och i så fall efter vilken grund fördelningen skall ske — en fråga till vilken jag i fortsättningen återkommer — ha förslagets nyss angivna huvudgrunder i flertalet av de avgivna yttrandena lämnats utan erinran. Även för egen del anser jag en nöjesbeskattning lämpligen böra i allt väsentligt utformas i enlighet med de linjer, som utredningsmannen föreslagit. Endast beträffande vissa detaljer torde, med anledning av vad som förekommit under remissbehandlingen, jämkningar böra vidtagas. Från några håll har anmärkts, att om också den föreslagna lösningen under rådande krisförhållanden finge anses motiverad, en lagstiftning på området icke borde givas definitiv karaktär. Tillräckliga skäl att tillmötesgå detta önskemål synas mig icke föreligga. Därest en nöjesbeskattning enligt nu föreslagna grunder vid återinträddandet av mera normala förhållanden skulle framstå såsom olämplig, torde det bliva tillfälle att upptaga frågan till nytt övervägande även om beskattningen icke från början givits temporär giltighet.

Vad angår skattetaxornas konstruktion synes mig förslaget om en procentuell, i viss mån progressiv skatt beräknad å bruttobiljettpriset innefatta en praktisk och lämplig lösning. Förslaget i denna del har tillkommit för att avlägsna olägenheterna av de nu tillämpade »hoppande» skatteskalorna, vilka medföra en i hög grad ojämn skattebelastning och föranleda, att vissa

biljettpriser överhuvud taget icke kunna tillämpas. Då från biografägarnas sida nu göres gällande, att det ingalunda vore nödvändigt att vilket bruttopris som helst skulle kunna väljas, må det framhållas, att nyssnämnda olägenheter tidigare med skärpa påtalats just från samma håll. Påståendet, att ojämnheten i skattebelastningen åtminstone för biografernas vidkommande icke skulle bliva avlägsnad genom det nu föreslagna systemet, synes icke heller riktigt. Av bilaga 4 vid utredningsmannens promemoria framgår nämligen, att skatten enligt taxa II nu utgör 16.7 procent, då bruttopriset är 60 öre, och 26.7 procent redan vid närmast följande möjliga pris, nämligen 75 öre, för att därefter åter sjunka och stiga i oregelbunden följd. Enligt förslaget skulle däremot skattens procentuella andel av biljettpriset på ett obetydligt undantag när jämnt stiga från 15 procent för att först vid ett så högt bruttopris å biljetten som 3 kronor 90 öre komma upp till 26.2 procent.

Beträffande skattetaxornas belopp finner jag utredningsmannens förslag innefatta en lämplig avvägning. Vad angår de skattepliktiga nöjernas fördelning å taxorna föranleder förslaget härutinnan i hittills berörda delar ej annan erinran från min sida, än att tillräckliga skäl icke synas mig förebragta för den skattelindring, som utredningsmannen — ehuru med tvekan — ifrågasatt för hästsporttävlingar.

Redan av det sagda framgår, att jag för närvarande icke finner mig böra förorda någon differentiering av nöjesskatten vid förevisning av svensk respektive utländsk film. Visserligen äro även enligt min mening de skäl, som kunna andragas för att statsmakterna i någon form borde lämna stöd åt inhemsk filmproduktion, värda beaktande och jag vill heller icke bestrida, att ett dylikt stöd skulle kunna tänkas i form av en differentiering av nöjesskatten. Därest icke den internationella situationen på sista tiden så väsentligt omkastats, skulle jag därför icke ha varit obenägen att överväga en nedsättning av nöjesskatten vid förevisning av svensk film. En mycket väsentlig del av importen till vårt land av utländsk film torde emellertid ha blivit omöjliggjord och när denna import skall kunna återupptagas undandraget sig varje bedömande. Konkurrensen med utländsk film torde sålunda för närvarande sakna större betydelse för de inhemska filmproducenterna. Under sådana förhållanden finner jag frågan om stöd åt svensk film genom lättnad i nöjesbeskattningen böra ställas på framtiden.

Förslaget att jämnt fördela nöjesskatten mellan staten och kommunerna har, såsom den lämnade redogörelsen för remissyttrandena utvisar, livligt uppmärksamrats av de hörda myndigheterna. Medan å ena sidan hävdats, att nöjesskatten borde helt förstatligas, har å andra sidan påyrkats, att betydligt mer än hälften skulle tillgodoföras kommunerna. Sistnämnda ståndpunkt har motiverats med att en hälftindelning icke skulle överensstämma med utredningsmannens egen utgångspunkt, nämligen att kommunernas möjligheter till skatteinkomster av nöjestillställningar icke borde väsentligen rubbas. Att någon mera väsentlig rubbning härutinnan skulle bliva resultatet av en hälftindelning synes emellertid icke vara ådagalagt.

I motsatt riktning pekar t. ex. resultatet av den undersökning, Stockholms stads kammarkontor företagit. Att förslaget kan komma att medföra någon ökning av statens andel synes mig i rådande statsfinansiella läge icke böra föranleda anmärkning. Att å andra sidan helt beröva kommunerna inkomsten av nöjesskatt finner jag icke böra ifrågakomma.

Förslaget till förordning om nöjesskatt.

Jag övergår nu till att lämna en kortfattad översikt över vissa hittills icke berörda detaljfrågor i förslaget till förordning om nöjesskatt, beträffande vilka frågor i de avgivna yttrandena erinringar framställts mot utredningsmannens ståndpunkt.

2 §.

I denna paragraf angives vilka slag av nöjestillställningar, som avses i förordningen. Utredningsmannen har framhållit, att det, särskilt med hänsyn till beskattningens utsträckande till nya kommuner samt till den praxis som under de gångna åren utvecklats sig, syntes önskvärt att icke onödigtvis rubba formuleringarna i 1919 års förordning, även om vissa uttryck däri kunde synas föråldrade. Utredningsmannens förslag innehåller därför endast mindre jämkningar av definitionerna å skattepliktiga nöjestillställningar.

Stockholms stads kammarkontor har icke kunnat finna de anförda skälen för den nuvarande uppräknings bibehållande bärande. Erfarenheten gäve vid handen, att just det förhållandet, att nöjesbeskattningen förbundits med en uppräkning av vissa i flera fall föråldrade nöjesformer och att man sålunda icke haft någon generell bestämmelse med sådan elasticitet, att under förordningens tillämpningsområde kunnat inrymmas nya nöjesformer, utgjort en av förordningens mest framträdande brister. Enligt kontorets mening skulle specifikation av nöjen endast vara erforderlig ifråga om sådana, vilka borde erhålla en lägre beskattning än den högsta. Beträffande den högsta beskattningsklassen vore en exemplifikation till ledning för debiteringsmyndigheterna tillfyllest.

Därest denna kontorets mening icke skulle vinna beaktande, har kontoret ansett angeläget, att de nu föreslagna definitionerna omredigerades i vissa i yttrandet angivna hänseenden. Bland annat uttalar kontoret, att då viss tvekan gjort sig gällande rörande beskattningen av vissa former av idrott, det syntes önskvärt med ett uttalande, att åskådaravgifterna även till sådana former som golf, segling, bowling, bordstennis m. m. skulle beskattas. Vidare vore det önskvärt med särskilda bestämmelser i syfte att lägga den s. k. *restaurantdansen* under beskattning. Härmed åsyftades icke sådana dansställningar, till vilka särskild entréavgift upptoges och för vilka nöjesskatt ostridigt skulle erläggas, utan danstillställningar, vid vilka man hade anledning förmoda, att restauratören genom pristillägg indirekt uttog en avgift.

En förenkling och modernisering av 2 § har jämväl förordats av *drättselkammaren i Norrköping*, som likaledes påyrkat beskattning av restaurantdansen.

Länsstyrelsen i Malmöhus län har föreslagit, att stadgandet om undantag från skatteplikt för tillställning, som tjänar vetenskapligt ändamål eller anordnas i undervisnings- eller uppfostringssyfte, skulle utvidgas att omfatta jämväl tillställning som tjänar försvarsändamål.

Vissa andra yrkanden om ändringar i förevarande paragraf med syfte att genomföra lindring i eller befrielse från nöjesskatten för olika slag av tillställningar skola beröras under 5 §.

För egen del ansluter jag mig till utredningsmannens uppfattning, att en mera genomgripande omredigering av paragrafens definitioner skulle vara förenad med vissa vanskligheter och sålunda bör undvikas. Att golf, segling, bowling etc. är att hänföra till idrott och med avseende å nöjesbeskattningen skall bedömas efter samma grunder som annan idrott synes mig uppenbart. Beträffande danstillställningar å restauranter, vid vilka tillställningar entréavgift icke upptages, torde det enligt vunen erfarenhet stöta på alltför stora praktiska svårigheter att nå dessa med nöjesbeskattningen. Vad till sist angår beskattningen av tillställningar som tjäna försvarsändamål, må framhållas, att befrielse från nöjesskatt för dylika tillställningar kan vinnas jämlikt 12 §.

Gentemot anmärkningen om önskvärdheten av en generell bestämmelse med viss elasticitet vill jag erinra, att det därmed avsedda syftet väsentligen synes vinnas, därest i huvudsaklig överensstämmelse med utredningsmannens förslag i 2 § intages ett stadgande av innehåll, att förordningen skall äga motsvarande tillämpning å icke särskilt nämnda nöjestillställningar, vilka till sin art och sitt syfte äro jämförliga med de i förordningen angivna.

5 §.

I denna paragraf fastställas de tre olika taxor, efter vilka nöjesskatt skall utgå, samt angives till vilken taxa de enligt 2 § skattepliktiga tillställningar-na skola hänföras.

Taxa I.

Till denna taxa skulle enligt utredningsmannens förslag hänföras nöjestillställning, som avses i 2 § a) och b), d. v. s. konsert, operaföreställning och annan musikalisk föreställning, dramatisk och litterär föreställning samt uppvisning i konstnärlig dans — mom. a) — ävensom uppvisning eller tävling i icke professionell idrott samt kapplöpning till häst och travkörning — mom. b).

Vad angår hästsporttävlingar har jag förut angivit min ståndpunkt.

Beträffande *revyföreställningar* och med dem jämförliga tillställningar har en hårdare beskattning än enligt taxa I ifrågasatts av *statskontoret, teaterrådet, drättselnämnden i Stockholm* och *drättselkammaren i Norrköping*.

I det av drätselnämnden i Stockholm åberopade yttrandet av Stockholms stads kammarkontor anmärkes härutinnan:

Revyföreställningar hade i regel hänförs till den under mom. a) angivna kategorien av nöjeställningar, medan vid beskattningen av vissa s. k. »nattinéer» och soaréer, vid vilka förekomme ett flertal olika nöjesmoment som var för sig kunde föranleda olika beskattning, hänsyn tagits till de nöjesmoment, som genom sitt attraktionsvärde eller sin tidsandel dominerat föreställningen. Då graderingen av skatteskalen företagits med hänsyn till nöjesarternas olika kulturella värde, syntes det uppenbart, att ifrågavarande nöjeställningar icke vore förtjänta av den lindring, som innefattades i den lägsta skatteskalen. Publikfrekvensen vid såväl revyerna som övriga nyss angivna tillställningar tydde på, att dessa väl kunde bära en högre beskattning. Dock skulle måhända den högsta skalan bliva väl betungande. En lämplig utväg syntes vara att inordna tillställningarna i fråga under taxa II.

Samma förslag har framställts av *drätselkammaren i Norrköping*.

Det av Stockholms stads kammarkontor angivna tillvägagångssättet vid beskattningen av tillställningar, sammansatta av olika nöjesmoment, synes mig riktigt. Uppfattningen att revyföreställningar borde beskattas hårdare än andra teaterföreställningar kan jag däremot icke dela. Det konstnärliga värdet hos såväl revy- som andra teaterföreställningar kan vara växlande, lika väl som den individuella uppfattningen om föreställningarnas värde. Att på detta område åstadkomma en objektiv och rättvis gränsdragning synes mig icke möjligt. Liksom nu torde därför alla slags teaterföreställningar bära i skattehänseende behandlas lika.

Kungl. automobilklubben och *Sveriges motorfederation* hava hemställt, att *motorfordonstävlingar* måtte befrias från nöjesskatt eller åtminstone, liksom viss idrott, hänföras till taxa I, därvid möjlighet att medgiva befrielse från eller nedsättning av skatten borde givas t. ex. länsstyrelsen.

Jämväl *länsstyrelserna i Malmöhus* och *Älvsborgs län* ha ifrågasatt, huruvida icke uppvisning eller tävling med motorfordon samt motorbåt och luftfartyg borde hänföras till lägsta skattetaxan, bland annat med hänsyn till den betydelse dylika tävlingar kunna ha ur försvarssynpunkt.

Enligt min uppfattning föreligger härutinnan icke tillräckliga skäl att frångå utredningsmannens förslag.

Taxa II.

Till denna taxa skulle, såsom förut angivits, hänföras biografföreställning. Till beskattningen av sådana föreställningar förknippade spörsmål ha behandlats i det föregående.

Taxa III.

Enligt denna taxa skulle övriga i 2 § angivna nöjeställningar beskattas.

Beträffande *cirkusföreställningar* har *drätselkammaren i Göteborg* ifrågasatt lägre beskattning än enligt taxa III under hänvisning till cirkusföretagens särskilt dryga omkostnader.

I yttrande av *Cirkus Schumann m. fl.* har hemställts, att cirkus- och varietéföreställningar måtte hänföras till taxa I samt skatten beräknas på biljettens nettopris. I varje fall borde skattesatsen jämkas, så att skatten icke komme att utgå med högre belopp än nu. Ur motiveringen till dessa yrkanden må följande återgivas:

Det finnes ingen möjlighet att höja bruttopriserna annat än mycket obetydligt, om man överhuvudtaget skulle kunna räkna med att få någon publik. I motsats till de helt mekaniserade biografföreställningarna användes vid cirkusföreställningar levande material, vilket medförde så höga omkostnader att förtjänstprocenten betydligt understeg biografernas. Det vore därför obilligt att sätta cirkus- och varietéföreställningar i en högre taxa än biograferna. I Danmark utginge nöjesskatt för teater, cirkus och varieté med 20 procent å nettopriset medan biograferna finge erlägga 40 procent.

Bland de till taxa III hänförliga tillställningarna märkas vidare *marknads- och tivolinöjen*, i vilka allmänheten äger deltaga mot en efter deltagandets omfattning beräknad avgift.

Folkets parkers centralstyrelse m. fl. hava hemställt, att s. k. *varuspel* måtte uttryckligen undantagas från nöjesbeskattning samt anföra härutinnan bland annat följande:

Varuförsäljning vore ett sedvanligt marknads- och folknöjesinslag. På större folkparker och andra friluftsnöjesplatser rörde det sig om standardiserade varukollektioner, sammansatta med tanke på hög minuthandelsvinst. Varorna försåldes i regel till ett enhetspris av 50 öre och gäve köparen full valuta. I allmänhet skedde försäljningen i någon slags lotteribetonad form, men spelhållarens vinst utgjordes allenast av minuthandelsvinsten. På de flesta håll i landet, däribland Stockholm, hade dessa s. k. varuspel heller icke belagts med nöjesskatt, men exempel hade givits på motsatt tolkning.

I berörda yttrande har vidare yrkats undantag från skatteplikt vid hållande av *skjutbana* samt för vissa s. k. skicklighetstävlingar såsom *ringkastning* o. dyl. eller i vart fall att skatt icke skulle beräknas på den del av inkomsten å dylika nöjen, som motsvarades av utbetalningar för varor eller anvisningar å varor.

Föreningen Sveriges ambulerande tivolirörelse har hemställt, att sådana tivolianordningar, varå lotteriförordningen den 19 maj 1939 vore tillämplig — mekaniska spelapparater, ringkastningsanordningar och skjutbanor förenade med möjligheter till vinst till högre värde än det, som erhålles av en var deltagare — skulle undantagas från nöjesbeskattning.

I *tredje stycket* av förevarande paragraf skulle enligt utredningsmannens förslag föreskrivas, att om skatten för biljett enligt i paragrafen angiven beräkningsgrund skulle uppgå till del av öre, skattebeloppet för biljetten skulle avrundas till närmast högre hela öretal.

Drätselkammaren i Malmö har anmärkt, att bestämmelsen innebure, att man vid skatteuppbörden först måste bestämma nöjesskattebeloppen för varje särskilt slag av biljetter för att sedermera multiplicera de sålunda er-

hållna beloppen med antalet försålda biljetter av varje slag för att få fram det belopp, som skulle uppbäras, vilket måste medföra icke ringa besvär. Om den föreslagna bestämmelsen borttoges, skulle uträknandet av uppbördsbeloppet väsentligt förenklas och deklaraionsblanketterna kunna givas en förhållandevis enkel uppställning.

Enligt 5 § *sista stycket* i utredningsmannens förslag skulle, då nöjeställning vore sammansatt av delar, som fölle under olika taxor, skatten bestämmas efter den del, som vore den huvudsakliga.

Stockholms stads kammarkontor framhåller, att de tillställningar, som här åsyftas, äro de förut berörda »nattiné-» och soaré föreställningarna. Då, på sätt i det föregående angivits, enligt kontorets mening den lägsta taxan allenast borde ifrågakomma för sådana slag av nöjeställningar, vilka samtidigt som de hade ett visst kulturellt värde även vore i behov av skattelindring, borde ifrågavarande bestämmelse kompletteras med ett stadgande av innebörd, att taxa I icke skulle vara tillämplig, utan att i dylikt fall skatt skulle utgå minst enligt taxa II.

Kontoret anför vidare, att med hänsyn till svårigheten att avgöra, vilken del av nöjeställning, som skulle vara att anse som den »huvudsakliga», det kunde ifrågasättas, att för tillställning av ifrågavarande slag skatt alltid skulle utgå efter den för någon av i tillställningen ingående nöjen tillämpliga högsta taxan. För det fall att ett högre beskattat nöje utgjorde allenast ett relativt obetydligt inslag i en tillställning kunde dock en sådan bestämmelse bli alltför betungande.

Sist berörda ändringsyrkande har jämväl framställts av *drättselkamrarna i Uppsala och Norrköping*, medan däremot *drättselkammaren i Malmö* funnit det av utredningsmannen föreslagna stadgandet lämpligt. I konsekvens med detta stadgande borde emellertid även bestämmas om skattebeläggningsen då en tillställning bestode av delar, fallande såväl inom som utom nöjesskatteförordningens ram.

Länsstyrelsen i Älvsborgs län finner stadgandet böra kompletteras med regler för det fall, att ingen del kan anses vara huvudsaklig.

Vad angår varuspel o. dyl. anordningar, förenade med vinster i varor, finner jag anledning saknas att undantaga dem från nöjesbeskattningen; den omständigheten att mot den erlagda avgiften svarar en viss valuta är intet för dessa nöjen särskilt utmärkande. Anmärkningen mot den föreslagna avrundningen uppåt av ojämnt öretal vid beräkning av skatten torde grunda sig på ett missförstånd, enär skatten ju i varje fall alltid — liksom nu — måste beräknas per biljett. Vid ett givet bruttobiljettpris kan skattens belopp mycket lätt uträknas, och detta är sedan en gång för alla känt; å deklaraionsblanketten anges liksom nu skatten per biljett, antalet biljetter och sammanlagda skatten. Ej heller i övrigt har jag blivit övertygad om att ett beaktande av de nu återgivna ändringsförslagen skulle medföra en rättvisare eller lämpligare utformning av paragrafen i fråga.

6 §.

Enligt utredningsmannens förslag skulle i denna paragraf föreskrivas, att såsom biljettpris skulle anses det ordinarie priset utan hänsyn till förhöjning vid s. k. förköp eller till nedsättning för vissa grupper av deltagare.

Stockholms stads kammarkontor framhåller, att det inträffat, att nöjesanordnare, som haft anledning räkna med att biljetterna till viss föreställning skulle bliva slutsålda före den tid, då biljettförsäljning till ordinarie priser plägar börja, uppdelat biljettpriset, så att förköpsavgiften kommit att väsentligt överstiga vad som angivits såsom ordinarie pris. Det syntes därför önskvärt, att en bestämmelse, som maximerade den skattefria förköpsavgiften, infördes.

Drättselkammaren i Malmö har anmärkt, att denna bestämmelse borde kompletteras med ett stadgande rörande vad som är att anse som ordinarie pris vid de fall, då — såsom på senare tid förekommit bl. a. vid större motortävlingar — biljetter vid förköp erhållits till lägre pris än vid inköp omedelbart före tillställningen. *Drättselkammaren* har i detta sammanhang vidare påpekat, att bestämmelser borde givas till förhindrande av att icke avsedd lindring i nöjesskatt erhöles genom uppdelning av avgiften för en nöjeställning på inträdesavgift och avgift för särskilda nöjen eller särskilda förmåner, t. ex. sittplats.

Några särskilda stadganden till förebyggande av här påpekade olägenheter synas mig icke erforderliga med hänsyn till att i yttrandena beskrivna tillvägagångssätt endast torde förekomma i enstaka fall.

7 §.

Utredningsmannen har i 7 § under a)—d) angivit vissa fall, då skatt icke skulle utgå.

Under b) har upptagits fribiljett, som utlämnas till tidningsredaktion för recension eller anmälan av föreställning, dock att skattefrihet skulle få åtnjutas för högst två biljetter till samma tidning för varje föreställning.

Stockholms stads kammarkontor anmärker, att i fråga om teaterföreställningar anledning till recension förefinnes vid premiär och därefter möjligen vid byte av rollinnehavare. Utlämnades fribiljetter till ytterligare föreställningar, kunde dessa biljetter icke anses komma till användning i recensionssyfte och borde på den grund göras till föremål för beskattning. Utalande därom syntes lämpligen böra göras i detta sammanhang.

Länsstyrelsen i Malmöhus län ifrågasätter, huruvida icke — för att fullständigare kunna råda bot på nu förekommande missbruk av fribiljetter till pressrepresentanter — borde stadgas skattefrihet för två biljetter för varje föreställning *av enahanda beskaffenhet*.

Det förtydligande, som utredningsmannen sökt åstadkomma för undvikande av ifrågavarande missbruk, har *drättselkammaren i Malmö* funnit erkännansvärt. Emellertid syntes det vara av betydelse att få regeln ytterligare preciserad. Det kunde svårligen annat än vid premiären på förhand

avgöras, i vilket syfte fribiljetter skulle användas. Med den föreslagna regeln om syftet såsom avgörande för huruvida skatt skulle utgå eller ej syntes kontroll bliva svår att genomföra.

Enligt 7 § c) i utredningsmannens författningsförslag skulle — liksom nu — skatt icke utgå för fribiljett till konsert samt musikalisk, dramatisk eller litterär föreställning, då biljetten utlämnades till begagnande i studieflytt.

Stockholms stads kammarkontor finner bestämmelsen böra utökas att omfatta studiebiljett till uppvisning i konstnärlig dans. Sådan dans inginge nämligen som studieämne vid såväl musikaliska akademien som kungl. dramatiska teatern.

Enligt 7 § d) i utredningsmannens förslag skulle skatt icke utgå för passageraravgift vid uppstigning med luftfartyg.

Drätselkammaren i Norrköping har ansett denna bestämmelse överflödig, då färd med luftfartyg, jämförd med andra transportmedel, icke intog någon särställning ur nöjessynpunkt.

De av länsstyrelsen i Malmöhus län respektive Stockholms stads kammarkontor föreslagna jämkningarna i 7 § b) och c) finner jag motiverade.

Enligt 2 § f) hänföres till nöjestillställning bland annat uppvisning eller tävling med luftfartyg medan motsvarande stadgande i 1919 års nöjesskatteförordning — 1 § e) — talar om »uppstigning i luftballong eller flygmaskin». Sistnämnda formulering gjorde tydligen ett stadgande om skattefrihet för passageraravgift vid uppstigning i luftfartyg erforderligt. Med den formuleringen 2 § f) nu erhållit synes däremot stadgandet i 7 § d) i utredningsmannens förslag kunna såsom obehövt utgå.

10 §.

Enligt utredningsmannens förslag skulle i denna paragraf stadgas, att kommun finge besluta, att nöjesskatten i kommunen skulle utgå med allena åtta tiondelar av de förut i förordningen angivna procentsatserna. Enligt 11 § skulle det, då sådant beslut fattats, åligga kommunen att till statsverket inleverera fem åttiondelar av influten nöjesskatt.

Länsstyrelsen i Stockholms län har ifrågasatt, att denna bestämmelse skulle givas det innehåll, att kommun berättigades besluta att lägre skattesatser än som eljest skolat gälla, dock lägst åtta tiondelar av dessa, skulle tillämpas. Härigenom skulle kommun beredas möjlighet att inom den angivna gränsen medgiva nedsättning även med andra bråkdelar än $\frac{2}{10}$, exempelvis $\frac{1}{10}$.

Länsstyrelsen i Östergötlands län har funnit obehövt att bibehålla den rest av kommunernas rätt att tillämpa lägre skattesatser, som stadgandet i fråga innebär.

Jämväl *länsstyrelsen i Jönköpings län* har ifrågasatt, huruvida icke stadgandet borde utgå, då en dylik skattereducering icke syntes vara av

nämnevärld praktisk betydelse och då undantagen i fråga om skattens obligatoriska tillämpning borde så långt möjligt begränsas.

Att stadgandet skall utgå förordas även av *länsstyrelsen i Örebro län*, som finner anledning föreligga till antagande, att kommunerna hittills allenast i ringa omfattning begagnat möjligheten att sänka taxorna. Däremot borde enligt länsstyrelsens mening kommunerna bibehållas vid sin rätt att, när skäl därtill äro, eftergiva hela sin andel i skatten. Länsstyrelsens ståndpunkt härutinnan skall vidare beröras under 12 §.

Icke heller *länsstyrelsen i Älvsborgs län* finner bärande skäl hava anförts för den i 10 § stadgade begränsningen av kommunernas självbestämmanderätt.

Rätten att nedsätta procentsatserna för nöjesskatten torde hittills endast i sällsynta fall ha utnyttjats av kommunerna. Om sålunda det föreslagna stadgandet i 10 § synes sakna större praktisk betydelse, finner jag å andra sidan icke anledning att utesluta detsamma. Den av länsstyrelsen i Stockholms län föreslagna uppmjukningen av stadgandet förefaller mig emellertid obehöfvig. Tanken att slopa begränsningen av kommunernas rätt att eftergiva sin andel i skatten synes stå i strid med principen om nöjesskattens obligatoriska karaktär.

12 §.

Enligt utredningsmannens förslag skulle i första stycket av denna paragraf stadgas, att länsstyrelsen beträffande nöjestillställning, som äger rum uteslutande för välgörande eller allmännyttigt ändamål, finge, *när kommunen det tillstyrkt*, medgiva befrielse från nöjesskatten eller skattebeloppets användande för det ändamål, till vars främjande tillställningen anordnats. Lämnades ej sådant medgivande av länsstyrelsen eller vore fråga om nöjestillställning av annat slag, skulle — enligt paragrafens andra stycke — kommunen, när skäl därtill vore, äga medgiva, att den kommunen tillkommande andelen av skatten återbetalades att användas på sätt i första stycket sagts.

Nu berörda stadganden ha tilldragit sig stor uppmärksamhet såväl från länsstyrelsernas som kommunernas sida.

Mot det i första stycket upptagna stadgandet har erinran framställts av *överståthållarämbetet och uppborädsintendenten i Stockholm* samt av *länsstyrelserna i Uppsala, Östergötlands, Malmöhus, Göteborgs och Bohus samt Västmanlands län*.

Till belysande av yttrandenäs innehåll i denna del må följande anföras ur yttrandet av länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län:

Väl kunde det synas riktigt, att den statliga delen av nöjesskatten icke efterskänktes utan att detta skedde även med den kommunala delen. Å andra sidan kunde ifrågasättas lämpligheten av att låta den statliga myndigheten vara helt beroende av kommunens uppfattning om vad som enligt förordningen vore att hänföra till välgörande eller allmännyttigt ändamål. Länsstyrelsen skulle härigenom nödgas träffa olika avgöranden beträffan-

de nöjestillställningar, som ägt rum för samma ändamål. Bristande enhetlighet vid tillämpning av den kommunala nöjesskatteförordningen hade vid flera tillfällen uppmärksammats. Det föreslagna stadgandet skulle direkt motverka strävandena att tillskapa en enhetlig praxis. Det kunde ifrågasättas, huruvida icke enhetligheten främjades bäst genom att lägga avgörandet i länsstyrelsens hand. Härigenom skulle intrång icke ske i den kommunerna enligt förslaget tillförsäkrade rätten att i fråga om nöjestillställning av annat slag (alltså utan välgörande eller allmännyttigt ändamål) medgiva, att kommunandelen av skatten återbetalades att användas för det ändamål, till vars främjande tillställningen anordnats.

Länsstyrelsen i Älvsborgs län har föreslagit, att frågor om befrielse från den kommunala och den statliga delen av nöjesskatten skulle avgöras oberoende av varandra.

Stockholms stads kammarkontor och drätselkammaren i Norrköping ha ansett stadgandet icke böra avse skattebefrielse utan endast efterskänkande av skatten till förmån för det ändamål, till vars främjande tillställning anordnats. Skulle skattebefrielse medgivas och tillställningen icke lämna överskott, framhåller drätselkammaren i Norrköping, hade befrielsen endast haft till resultat att förbilliga nöjet för deltagarna.

Drätselkammaren i Jönköping har framhållit, att beslut om skattebefrielse icke borde behöva avse viss tillställning, utan befrielse kunna ske generellt för t. ex. viss välgörenhetsorganisation för kalenderår. Möjlighet borde vidare finnas att begränsa befrielsen till viss del av skatten. Sistnämnda förslag har även framförts av *drätselkammaren i Malmö*, vars ståndpunkt i denna del biträts jämväl av *länsstyrelsen i Malmöhus län*.

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län finner lämpligt, att i författningstexten eller motiven något närmare klarlägges innebörden av uttrycket »allmännyttigt ändamål».

Även *Stockholms stads kammarkontor* har framhållit önskvärdheten av att genom uttalanden i propositionen eller direktiv till länsstyrelserna en enhetlig prövning åvägabragtes.

Svenska gymnastik- och idrottsföreningarnas riksförbund, som finner uppenbart, att idrottstävlingar och idrottsuppvisningar böra föras under begreppet »allmännyttigt ändamål», hemställer — därest idrotten icke undantages från nöjesbeskattning — att i propositionen göres sådant uttalande, att tvekan icke må uppstå därom, att dispensrätt föreligger beträffande idrottstävlingar, även ifråga om den statliga andelen i skatten.

Beträffande stadgandet i *andra stycket* av förevarande paragraf har *överståthållarämbetet* ifrågasatt, huruvida tillståndet för kommun att för sin del medgiva längre gående lättnad än enligt regeln i första stycket hade sin plats i skatteförordningen, då åtgärden i verkligheten vore att betrakta som anslag. Dylig restitution vore av helt annan betydelse än den generella nedsättning av skatten med $\frac{2}{10}$, som kommun finge bestämma. Skatten borde utgå efter verkställd debitering, vari jämkning finge ske av länsstyrelsen på sätt 12 § medgäve. Sedan vore det kommunens ensak om eller

i vad mån eller på vilket sätt densamma ville understödja viss verksamhet eller särskilt ändamål.

Länsstyrelsen i Jönköpings län har anmärkt, att bestämmelsen vore så allmänt formulerad, att den i stor utsträckning måste uppkalla till försök att vinna skattebefrielse. Länsstyrelsen har därför ifrågasatt, huruvida icke efterskänkandet av nöjesskatt för kommunernas vidkommande borde begränsas till de fall, då statens skatteanspråk finge eftergivnas.

Drätselkammaren i Örebro har däremot vänt sig mot att kommun, som önskade efterskänka nöjesskatt i större mån än stadgandet i första stycket medgäve, enligt andra stycket måste först uttaga viss del av skatten och sedan återbetala denna. Befrielsen syntes kunna få verkställas för den kommunala skatten utan denna omgång och efter samma bestämmelser som i 1919 års förordning.

Länsstyrelsen i Örebro län har under hänvisning till sistberörda yttrande framhållit, att bestämmelsen i 12 § andra stycket borde kunna givas en mera ändamålsenlig avfattning. Jämväl *länsstyrelsen i Älvsborgs län* anser debiteringen och uttagandet av skatten innebära onödig omgång.

Även *Stockholms stads kammarkontor* och *drätselkammaren i Norrköping* påyrka bibehållande av rätten till ren skattebefrielse för kommunandelen.

Vad angår stadgandet i första stycket kan jag icke förorda ett slopande av kommunernas medbeslutanderätt vid fullständig befrielse från nöjesskatt. Olägenheterna av detta stadgande synas mig ha väsentligt överdrivits. Det torde icke komma att erbjuda alltför stora svårigheter att på detta område åvägabringa ett samarbete mellan kommun och länsstyrelse efter enhetliga linjer.

Att såsom i ett par yttranden ifrågasatts begränsa stadgandet i första stycket att allenast avse efterskänkande av skatten till förmån för det ändamål, till vars främjande en tillställning anordnats, synes mig icke nödvändigt med hänsyn till att fråga är om en starkt begränsad kategori av tillställningar. Annorlunda ställer det sig härvidlag beträffande den i paragrafens andra stycke stadgade obegränsade rätten att efterskänka skattens kommunandel. Skulle i detta fall direkt befrielse från nöjesskatten kunna medgivas, kunde skattens obligatoriska karaktär komma att i väsentlig mån elimineras.

Paragrafens avfattning torde icke hindra, att befrielse samtidigt medgives för ett flertal nöjestillställningar av enahanda art anordnade av viss välgörenhetsorganisation, t. ex. under ett kalenderår. Likaså torde hinder icke föreligga att befria från eller efterskänka endast viss del av skatten.

Någon närmare definition av begreppet »allmännyttigt ändamål» torde icke vara möjligt att giva. Med anledning av vad Svenska gymnastik- och idrottsföreningarnas riksförbund yttrat torde emellertid böra framhållas, att idrottstävlingar ingalunda utan vidare kunna föras under detta begrepp. Här må nämnas, att regeringsrätten i ett den 21 februari 1940 givet utslag ej funnit skäl göra ändring i länsstyrelsens i Gävleborgs län beslut att avslå ansökan om befrielse från statlig nöjesskatt för, bland annat, inträdesbil-

jetter till svenska mästerskapstävlingar i slalom innevarande år. I målet hade klaganden gjort gällande, att främjandet av skididrotten vore att hänföra till allmännyttigt ändamål.

I detta sammanhang må erinras om utredningsmannens uttalande (sid. 22), att besvär över länsstyrelsens beslut enligt 12 § avsåges komma att prövas av Kungl. Maj:t i statsrådet. Genom att till prövning upptaga här berörda mål om befrielse från statlig nöjesskatt har emellertid regeringsrätten intagit den ståndpunkten, att ifrågavarande besvär tillhöra dem, som jämlikt 2 § regeringsrättslagen falla under regeringsrättens bedömande. Skäl synas mig icke föreligga att genom ändring i regeringsrättslagen giva förevarande fullföljdsfråga en annan lösning än den, regeringsrättens berörda utslag innefattar.

15 §.

Enligt denna paragraf i utredningsmannens förslag skulle i fråga om nöjeställning, som hålles inom municipalsamhälle eller inom köping som ej utgör egen kommun, vad i förordningen sägs om kommun äga motsvarande tillämpning å municipalsamhället eller köpingen. Förslaget överensstämmer i förevarande avseende med nu gällande bestämmelser (1919 års förordning 8 §).

Kommunalnämnden i Solna har utförligt uppehållit sig vid förslaget i denna del och påyrkat rätt för kommun att uttaga nöjesskatt för tillställning i därinom beläget municipalsamhälle. Nämnden har därvid bland annat åberopat minoritetens motivering i ett av regeringsrätten år 1924 avgjort mål (R. 1924: 7), i vilket emellertid majoriteten fränkämt kommun sådan rätt.

Länsstyrelsen i Stockholms län ifrågasätter, huruvida icke stadgandet i fråga lämpligen borde revideras i samband med införandet av obligatorisk nöjesskatt, eventuellt genom bestämmelser om uppdelning av skattens kommunandel mellan det särskilda samhället och socknen.

Det synes riktigt, att nöjesskatten för tillställningar, vilka äga rum inom municipalsamhälle eller köping som ej utgör egen kommun, tillfaller municipalsamhället eller köpingen. Stadgandet bör alltså enligt min mening icke ändras.

Såsom utredningsmannen framhållit, böra de nya författningarna om upptagande av nöjesskatt helst utfärdas någon månad före ikraftträdandet. Under sådana förhållanden torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att fastställa tidpunkten för ikraftträdandet.

I överensstämmelse med vad i det föregående anförts ha inom finansdepartementet upprättats förslag till

- 1) *förordning om nöjesskatt*; samt

2) *förordning om särskild avgift vid nöjeställning, anordnad av kungl. teatern eller kungl. dramatiska teatern i Stockholm.*

Frågan om utfärdande av tillämpningsföreskrifter till dessa förordningar torde framdeles få anmälas för Kungl. Maj:t.

Föredragande departementschefen hemställer härefter, att berörda inom departementet upprättade förslag måtte genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdade hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

P. J. Arrhenius.

P. M.

ANGÅENDE NÖJESSKATT

*Utarbetad inom finansdepartementet
i februari 1940 av borgmästaren J. Laurin
såsom av departementschefen
tillkallad utredningsman*

Den kommunala nöjesskatten.

Förordningen den 30 maj 1919 (nr 256) om rätt för kommun att upptaga särskild avgift vid vissa offentliga nöjestillställningar trädde i kraft den 1 oktober 1919 och är ännu med vissa ändringar gällande.

Enligt denna förordning äger kommun, inom vilkens område försiggår nöjestillställning, till vilken allmänheten har tillträde mot avgift, för sådan tillställning uttaga en särskild avgift, benämnd nöjesskatt.

Nøjesskatten utgår enligt skilda taxor för olika i förordningen angivna slag av nöjestillställningar och upptages som regel i form av skatt på biljett eller annat bevis, som berättigar till deltagande i tillställningen.

Ursprungligen hänfördes

till *taxa I* »konsert, opera- och annan musikalisk föreställning, dramatisk och litterär föreställning samt uppvisning i konstnärlig dans»;

till *taxa II* biografföreställning;

till *taxa III* alla övriga under förordningen hörande nöjestillställningar, nämligen cirkus-, varieté- och kabaretföreställning, uppvisning i professionell idrott och i boxning (även icke professionell), danstillställning, »kapplöpning, travkörning och uppstigning i luftballong eller flygmaskin», förevisning av djur, trolleriföreställning, akrobatikföreställning samt »förevisning av panorama, vaxkabinett, marionetteater och dylikt».

Enligt *taxa I*, som är den lägsta, är skatten 5 öre för varje påbörjad 50-öring av biljettpriset, således 10 % av biljettens nettopris vid alla jämna 50-tal och en något högre procent vid priser däremellan.

Enligt *taxa II* är skatten också 5 öre för den första och ytterligare 5 öre för den andra påbörjade 50-öringen av biljettpriset men sedan ytterligare 10 öre för varje påbörjad 50-öring, således t. ex. vid 2 kronor 15 % av biljettens nettopris.

Enligt *taxa III* slutligen är skatten — efter en år 1922 genomförd ändring beträffande de billigaste biljetterna — 2 öre för biljett, vars pris är högst 10 öre, 5 öre för biljett, vars pris överstiger 10 men ej 25 öre, 10 öre för biljett, vars pris överstiger 25 men ej 50 öre, 15 öre för biljett, vars pris överstiger 50 men ej 75 öre, och 20 öre för biljett, vars pris överstiger 75 öre men ej 1 krona, samt därefter, liksom enligt *taxa II*, ytterligare 10 öre för varje påbörjad 50-öring. Skatten blir således alltid *minst* 20 % av nettopriset. Vid biljettpris fr. o. m. 1 krona blir skatten alltid 10 öre högre än enligt *taxa II* och alltid jämnt dubbelt så stor som enligt *taxa I*.

Medgives rätt att deltaga i nöjestillställning *utan att biljett eller annat dylikt bevis utlämnas*, beräknas skatten i stället å bruttobeloppet (inkl. skatt) å influtna inträdesavgifter eller andra avgifter för rätt att deltaga i

tillställningen och utgår med 10 % i fråga om tillställningar, som eljest äro hänförliga till taxa I, samt i andra fall med 20 %.

Kommun må — med bibehållande av det inbördes förhållandet mellan de olika skattesatserna för i förordningen avsedda slag av nöjestillställningar — besluta om tillämpning av *lägre skattesatser* än de ovan angivna. Beslut härom erfordrar för sin giltighet godkännande av länsstyrelsen. Vidare äger kommun, när skäl därtill äro, för visst fall eller beträffande vissa slag av tillställningar medgiva *befrielse* från skattens utgörande eller skattebeloppets användande för det ändamål, till vars främjande tillställningen anordnats (*restitution*).

Genom senare ändringar i förordningen ha vissa ytterligare nöjestillställningar skattebelagts. Sålunda lades redan 1920 uppvisning i *icke professionell idrott* under taxa I — därvid dock uppvisning i boxning fick kvarstå under taxa III — och år 1922 lades i anledning av vissa prejudikat rörande nöjesplatserna till taxa III »hållande av karusell, skjutbana, rutschbana, ringkastning samt andra liknande *marknads- och tivolinöjen*, i vilka allmänheten äger deltaga mot erläggande av en efter omfattningen av deltagandet beräknad avgift». Slutligen tillades 1933 *motorfordonstävling*, som hänfördes under taxa III.

Till nöjestillställning hänföres icke tillställning, som tjänar vetenskapligt ändamål eller anordnas i undervisnings- eller uppfostringssyfte.

Förordningen äger enligt en år 1923 genomförd författningsändring icke heller tillämpning å nöjestillställning, anordnad av *kungl. teatern eller kungl. dramatiska teatern* i Stockholm å lokal, som stadigvarande begagnas för teaterns verksamhet i huvudstaden. Om uttagande av en särskild avgift till motsvarande belopp vid dessa teatrar är särskilt stadgat genom en förordning den 21 december 1923, enligt vilken de influtna avgifterna skola användas för de kungl. teatrarnas verksamhet enligt Kungl. Maj:ts bestämmande. Sådana bestämmelser äro meddelade i ett kungl. brev samma dag och innebära, att dessa avgifter tillsvidare må uppbäras av teatrarna och användas till upprätthållande av deras verksamhet men skola särskilt redovisas i räkenskaperna.

Genom kungörelse den 16 juli 1919 (nr 529) ha meddelats *tillämpningsföreskrifter* till nämnda förordning. Där kommun ej annorlunda bestämmer, tillkommer det den myndighet, som har att verkställa uppbörd av kommunalutskylder, att i enlighet med gällande grunder fastställa beloppet av nöjesskatt ävensom uppbära sådan skatt.

Vissa *statistiska uppgifter* rörande den kommunala nöjesskatten lämnas i Sveriges officiella statistik, avd. Kommunernas finanser. I den sist utkomna upplagan härav, avseende år 1936, lämnas i tab. H (sid. 21) vissa uppgifter om den influtna nöjesskattens betydelse för kommunernas utdebitering, i tab. 3 (kol. 45 och 46) angives antalet kommuner i varje län, som uttaga nöjesskatt, i tab. 4 (kol. 6) angives nöjesskattens summa länsvis och i tab. 8 (kol. 11) angives denna för varje stad. I Svenska Stadsförbundets tidskrift lämnas varje år uppgifter för alla städerna om nöjesskattens be-

lopp, fördelat på taxorna I, II och III (för år 1939 se tidskriften för 1940 häfte 1 sid. 43).

Med ledning av nu angivna källor samt primäruppgifterna för kommunalstatistiken för 1938 må här lämnas vissa uppgifter.

Beloppet av influten nöjesskatt under de senaste tio åren framgår av följande uppställning:

	Influtet belopp från		Summa
	städer	landsbygden	
1929.....	5,483,002	1,117,564	6,600,566
1930.....	5,524,914	1,123,707	6,648,621
1931.....	5,241,299	1,088,694	6,329,993
1932.....	4,921,524	1,044,354	5,965,878
1933.....	5,000,850	1,138,074	6,138,924
1934.....	5,296,785	1,302,725	6,599,510
1935.....	5,722,223	1,403,037	7,125,260
1936.....	6,355,026	1,468,397	7,823,423
1937.....	6,918,817	1,761,973	8,680,790
1938.....	7,699,022	1,893,918	9,592,940

Nöjesskatt uttogs 1938 och 1939 i alla städer utom Torshälla, Huskvarna och Höganäs. Denna skatt fördelade sig enligt stadsförbundets uppgifter enligt följande:

	1 9 3 8		1 9 3 9	
	Kr.	% av summan	Kr.	% av summan
Taxa I.....	922,102: 91	11.9	897,809: 80	11.3
» II.....	4,757,895: 98	61.8	5,112,120: 66	64.4
» III.....	2,022,880: 78	26.3	1,926,133: 26	24.3
	7,702,879: 67	100	7,936,063: 72	100

Under 1938 uttogs nöjesskatt i 47.3 % av antalet landskommuner med tillhoppa 1,137,001 kr., i 83.7 % av antalet köpingar med tillhoppa 271,734 kr. samt i 67 % av antalet municipalsamhällen med tillhoppa 485,183 kr. Dessa belopp låta sig ej med tillgängliga uppgifter fördela å de skilda taxorna, men fördelningen torde väl kunna antagas icke alltför mycket avvika från fördelningen för städerna.

Den statliga nöjesskatten.

Vid 1939 års urtima riksdag antogs *förordning om statlig nöjesskatt*, vilken utfärdades den 22 december 1939 (nr 931) och gäller fr. o. m. den 1 januari 1940 t. o. m. den 30 juni 1941.

Statlig nöjesskatt utgår för nöjestillställning, varå 1919 års förordning äger tillämpning, dock — fränsett visst undantagsfall — allenast i kommun, där avgift enligt denna förordning uttages.

Den statliga skatten utgår för alla slag av tillställningar med samma belopp som den kommunala nöjesskatten enligt taxa I, således med 5 öre för varje påbörjad 50-öring av biljettpriset eller, för det fall att biljett ej användes, med 10 % av bruttobeloppet av influtna avgifter.

Beträffande nöjestillställning, som äger rum uteslutande för välgörande eller allmännyttigt ändamål, äger vederbörande länsstyrelse medgiva befrielse från utgörande av statlig nöjesskatt eller skattebeloppets användande för det ändamål, till vars främjande tillställningen anordnats.

Den myndighet, som har att verkställa uppbörd av avgifter enligt 1919 års förordning, åligger att i enlighet med gällande grunder fastställa beloppet av samt uppbära statlig nöjesskatt.

Särskilda *tillämpningsföreskrifter* ha meddelats genom kungörelse den 22 december 1939 (nr 932). Enligt dessa har uppbördsmyndigheten att månadsvis avgiva redovisning till länsstyrelsen för den statliga nöjesskatten. Länsstyrelserna ha tillsyn över bestämmelsernas efterlevnad och kunna ålägga den, som undgått vederbörlig skattedebitering, att utgiva skatt.

I den proposition (nr 86) till urtima riksdagen, vari förslaget om en statlig nöjesskatt, överensstämmande med den nu gällande, framlades för riksdagen, anförde chefen för finansdepartementet som motivering bl. a. följande:

I nu rådande statsfinansiella läge har jag ansett det nödvändigt att, vid sidan av ny eller skärpt beskattning på andra områden, taga i anspråk även den möjlighet till ökade statsinkomster, som kan beredas genom införande av en statlig nöjesskatt. Tidigare vid flera tillfällen inom riksdagen motionsvis framställda förslag om nöjesskattens ombildning till statsskatt ha visserligen blivit avvisade. Som skäl härför har huvudsakligen åberopats, att nöjesskatten för ett stort antal kommuner hade en avsevärd finansiell betydelse ävensom att, om nöjesskatten ombildades till statsskatt, svårigheter och oskäligen kostnader kunde antagas uppstå för statsmyndigheterna vid skattens handhavande. Dessa invändningar förlora emellertid i styrka, därest några inskränkningar i den kommunala beskattningsrätten på förevarande område icke göras utan en statlig nöjesskatt införes vid sidan av den kommunala och uppbäres i samband med denna genom de kommunala myndigheternas försorg. Även i andra avseenden synes en statlig nöjesskatt lämpligen kunna anknytas till vad som gäller i fråga om den kommunala nöjesskatten.

Sålunda torde den statliga nöjesskatten böra omfatta samma slag av nöjestillställningar som i 1919 års förordning angivas såsom skattepliktiga. Av praktiska skäl — framför allt önskemålet att göra uppbördsförfarandet så enkelt som möjligt — lärer det också vara motiverat att låta statlig nöjesskatt utgå allenast i kommun, där skatt enligt nyssnämnda förordning uttages. Ur statsfinansiell synpunkt får en dylik begränsning av beskattningen antagas vara av underordnad betydelse, alldenstund beskattningsbara nöjestillställningar endast i jämförelsevis ringa utsträckning torde förekomma i kommuner, som för närvarande ej uttaga nöjesskatt.

I vad mån denna nya beskattning kan komma att föranleda en minskad frekvens vid nöjestillställningar kan endast gissningsvis bedömas. Vad särskilt angår biografväsendet, som utgör det mest betydelsefulla objektet för nöjesskatten, torde man emellertid, med tanke på den mycket starka ställ-

ning filmen erhållit som förströelsemoment för stora delar av befolkningen, kunna våga göra det uttalandet, att någon mera avsevärd minskning av publikfrekvensen knappast torde vara att befara.

Med tanke på skattens återverkningar på publikfrekvensen och då för den statliga nöjesskatten föreslagits skattesatser, som för vissa grupper av tillställningar äro lägre än motsvarande skattesatser vid den kommunala nöjesskatten, synes avkastningen av den nya skatten icke böra beräknas till högre belopp än 7 å 8 miljoner kronor för helt budgetår.

I riksdagen väcktes i anledning av propositionen flera motioner, av vilka en del i det följande beröras.

Första särskilda utskottet — liksom också riksdagen — biträdde propositionen men yttrade i sitt utlåtande (nr 73):

Vid den närmare utformningen av denna beskattning möta — såsom även de med anledning av propositionen väckta motionerna giva vid handen — åtskilliga spörsmål, beträffande vilka skäl kunna återopas för en annan lösning än den i propositionen föreslagna. Av principiella skäl finner utskottet sålunda, att den statliga nöjesskatten bör omfatta samtliga kommuner i stället för att, såsom departementschefen föreslagit, begränsas till de kommuner, där nöjesskatt enligt 1919 års förordning utgår eller till ingången av innevarande månad utgått. Utskottet har emellertid av praktiska skäl icke kunnat nu föreslå en sådan utvidgning av beskattningen men vill framhålla önskvärdheten av att berörda spörsmål utan dröjsmål göres till föremål för närmare utredning inom finansdepartementet. En dylik utredning synes jämväl böra innefatta frågan om en revision av 1919 års förordning, som i flera hänseenden visat sig vara föråldrad. Vid utredningen bör vidare övervägas, i vad mån de önskemål, som framställts i berörda motioner och i till utskottet ingivna framställningar, kunna vara förtjänta av beaktande. Särskilt synes det utskottet böra undersökas, huruvida skatteskalen i 1919 års förordning kan givas en lämpligare avvägning, ävensom huruvida en liknande differentiering av den statliga nöjesskatten bör genomföras. I sistnämnda hänseende åsyftar utskottet närmast det förhållandet, att enligt det nu framlagda förslaget biljetter med låga priser komma att drabbas av en procentuellt mycket hög skatt.

I den till årets riksdag avlämnade statsverkspropositionen anförde chefen för finansdepartementet vid behandling av frågan om inkomsterna å driftbudgeten för budgetåret 1940/41 (sid. 22), att den statliga nöjesskatten syntes böra uttagas även nämnda budgetår, att departementschefen med avseende å dess tekniska utformning hade för avsikt att, i anslutning till riksdagens nämnda uttalande, framlägga förslag om förnyad utredning samt att skattens avkastning preliminärt borde, i enlighet med förslag av riksräkningsverket, i riksstatsförslaget beräknas till 7 milj. kr.

Utredningsuppdraget.

Med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 9 januari 1940 uppdrog chefen för finansdepartementet den 31 januari 1940 åt undertecknad Laurin att såsom sakkunnig inom departementet biträda med utredning rörande en revision av bestämmelserna om beskattning av offentliga nöjeställningar.

I det anförande till statsrådsprotokollet, som ledde till nämnda bemyndigande, anförde departementschefen — efter att ha redogjort för ovan anmärkta yttrande av första särskilda utskottet — följande:

I enlighet med vad i utskottsutlåtandet förordats bör den föreslagna utredningen ej begränsas till frågan om den statliga nöjesskatten utan utsträckas att omfatta en överarbetning jämväl av bestämmelserna om den kommunala nöjesskatten. Vid utredningen synes främst böra undersökas, huruvida icke sistnämnda skatt bör givas obligatorisk karaktär och den statliga nöjesskatten i samband därmed fastställas att utgå i samtliga kommuner. Härav synes icke behöva följa, att kommunerna skulle betagas sin nuvarande rätt att, med bibehållande av det inbördes förhållandet mellan de olika skattesatserna, besluta om tillämpning av lägre skattesatser än de i 1919 års förordning angivna eller att använda skattebeloppet för det ändamål, till vars främjande tillställningen må hava anordnats. Däremot torde bliva erforderligt, att särskilda minimibelopp fastställas inom de olika skatteklasserna för den kommunala nöjesskatten.

Såsom första särskilda utskottet i förut berörda utlåtande framhållit, får en revision av skatteskalan i 1919 års förordning anses påkallad, liksom ock en undersökning av frågan, huruvida en differentiering av den statliga nöjesskatten bör genomföras. I samband härmed bör utredas i vad mån framställda krav på skattelättnader för vissa slag av nöjestillställningar kunna anses vara förtjänta av beaktande. Därvid synes särskilt böra undersökas, på vad sätt ur kulturell synpunkt värdefulla tillställningar kunna stödjas genom lättnader i nöjesbeskattningen.

Vid utredningen böra vidare förtydligande stadganden eftersträvas på vissa punkter, där — såsom åtskilliga till regeringsrättens avgörande hänskjutna mål utvisa — meningsbrytningar framträtt rörande den rätta tolkningen av 1919 års förordning. Bland annat synas kompletterande bestämmelser erforderliga beträffande det fall, att en nöjestillställning försiggår å område, beläget inom mer än en kommun. Andra spörsmål än de här antydda, som kunna uppkomma under utredningsarbetets gång, böra självfallet bli föremål för uppmärksamhet.

Att för den ifrågasatta utredningen tillkalla representanter för alla de skiftande intressen, som beröras av ifrågavarande beskattning, låter sig uppenbarligen icke göra. I stället torde utredningen lämpligen böra verkställas genom en sakkunnig, vilken det emellertid bör åligga att samråda med representanter för de olika organisationer och sammanslutningar, för vilka förevarande lagstiftning är av betydelse.

Enligt under hand givna direktiv har utredningen bedrivits så, att förslag skall kunna — efter remiss till statliga och kommunala myndigheter samt intresserade sammanslutningar — framläggas för innevarande års lagtima riksdag. Utredningen har i följd härav måst avslutas inom en månad. Samråd har under utredningen ägt rum med representanter för vissa intresserade organisationer.

Resultatet av utredningen framlägges genom denna P. M., vid vilken såsom bilagor fogas:

- 1) förslag till förordning om nöjesskatt;
- 2) förslag till förordning om uttagande av särskild avgift vid nöjestillställning, anordnad av kungl. teatern eller kungl. dramatiska teatern i Stockholm;

3) förslag till kungörelse med tillämpningsföreskrifter till förordningen om nöjesskatt; samt

4) en tablå med jämförelse mellan nöjesskatt enligt den från den 1 januari 1940 gällande ordningen och enligt utredningsmannens förslag.

Förslaget's allmänna grunder.

Såsom en allmän förutsättning har vid förslaget's utarbetande ansetts gälla, att kommunernas möjligheter till skatteinkomster av nöjestillställningar icke böra väsentligen rubbas och att statsverket samtidigt skall uttaga en skatt härå av ungefärligen samma omfattning som nu. Närmare motivering härför torde icke i detta sammanhang erfordras.

Att den statliga beskattningen endast gäller i de kommuner, som funnit anledning uttaga kommunal nöjesskatt, är uppenbarligen — om än statsfinansiellt av mindre betydelse på grund av den kommunala nöjesskattens frekvens — icke tillfredsställande vare sig ur principiella eller ur mera praktiska synpunkter. I sistnämnda avseende är tydligt, att redan den omständigheten, att kommunal nöjesskatt ibland uttages i en kommun men ej i grannkommunen, kan medföra icke önskvärda konsekvenser, och dessa skärpas självfallet avsevärt genom att nöjesskatten ökas med den statliga skatten i den förra kommunen, medan den senare kommunen förblir helt skattefri.

Å andra sidan synes det avgjort ändamålsenligast, om icke nödvändigt, att den statliga beskattningen anknytes till den kommunala uppbörden av nöjesskatt. Härför talar icke blott hänsynen till bestående ordning och den av kommunerna på detta område nu vunna erfarenheten utan även sådana praktiska skäl som att lämpliga statliga organ för en sådan uppbörd knappast finnas för landsbygdens del; statligt avlönade organ härför finnas f. ö. icke heller i städerna. Vidare skulle tydligen en fördelning på två uppbörder medföra avsevärt besvär för de skattskyldiga.

Då det vidare synes varken rimligt eller klokt att ålägga kommunerna att uppbära en statsskatt av detta slag utan att de själva ha något direkt intresse av samma uppbörd, blir slutsatsen den, att även den kommunala nöjesbeskattningen bör göras obligatorisk, om än med bibehållen möjlighet för kommunerna att i begränsad omfattning besluta åtgärder som äro ägnade att minska kommunens skatteintresse.

Att större kommuner, där skattepliktiga nöjen regelmässigt förekomma men nu undgå beskattning, på detta sätt skulle bli tvungna att använda även denna skattekölla, synes ej vara mycket att erinra mot. Värre är kanske, att nöjesskatteuppbörd skulle påtvingas kommuner, där skattepliktiga nöjen endast i mycket begränsad omfattning eller mycket sporadiskt förekomma. Kännedomen om författningarna och möjligheten att rätt tillämpa dessa kan nog här ibland bliva bristfällig, i synnerhet som i sådana mindre kommuner kommunalnämndsordförandena ofta icke besitta någon

större formell rutin. Denna invändning bör dock med hänsyn till de förut anförda skälen för ifrågavarande anordning icke bli avgörande; man synes få lita till att detta ej alltför invecklade arbete, som samtidigt bereder kommunen en ny inkomstkälla, skall kunna genomgående bemästras med hjälp av vederbörande länsstyrelse och landsfiskal samt motsvarande befattningshavare i grannkommunerna.

Om man således för hela riket skall ha en obligatorisk både kommunal och statlig nöjesbeskattning samt uppbörden lägges å de kommunala myndigheterna, ligger det tydligen närmast till hands att icke längre ha kvar två skilda skatter — med skilda skatteskalor och bestämmelser i övrigt och med dubbelhet i åtskilliga tekniska avseenden — utan i stället genomföra en enhetlig nöjesskatt, vilken uppbäres av kommunerna och av vilken kommunerna sedan äro skyldiga att redovisa en procentuell andel till statsverket.

På nu angivna grundlinjer är det uppgjorda förslaget byggt.

Skatttaxornas allmänna konstruktion.

Den omständigheten, att den nuvarande kommunala nöjesskatten som regel och den statliga nöjesskatten alltid höjes med fulla 5 eller 10 öre per biljett för varje påbörjad ny 50-öring av biljettens nettopris, leder till stor ojämnhet i skattebelastningen, särskilt vid lägre biljettpriser, och i vissa fall till ganska orimliga resultat.

Dessa förhållanden åskådliggöras av den vid denna P. M. fogade tablån (bilaga 4). Av denna framgår vid olika förekommande bruttopris å biljetten (inkl. skatt), hur detta enligt de olika taxorna fördelar sig mellan nettopris och skatt, ävensom skattens procentuella andel av bruttopriset. Som synes utgör skatten enligt taxa III vid så låga bruttopriser som 10, 15 och 25 öre icke mindre än resp. 70.0, 46.7 och 40.0 % av biljettpriset, medan skatten högre upp å skalan vid alla 50-öresgränser (i nettot) utgör 23.1 %. Av tablån framgår jämväl, att vissa — även mycket praktiska — bruttopris å en biljett överhuvud icke kunna lagligen förekomma, enär gällande »hopande» skatteskalor inte möjliggöra någon sådan kombination mellan netto och skatt, som leder till ett sådant bruttopris. Ett praktiskt exempel är, att man varken kan taga 1: 25, 1: 30 eller 1: 35 kr. för en biografbiljett; vid ett netto å 1 kr. blir skatten 20 öre och bruttopriset således 1: 20 kr., medan vid ett netto av 1: 01 kr. skatten blir 35 öre och bruttopriset således 1: 36 kr. — bruttopriser från 1: 21 till 1: 35 kr. kunna ej förekomma. En sådan anordning är givetvis, vilket också med skärpa framhållits från biografhåll, en stor olägenhet, då ändrade omkostnader eller ett ändrat prisläge nödvändiggör förskjutningar i nettopriset. Andra praktiska exempel å samma förhållande är, att biljetten för ett nöje enligt taxa III ej kan åsättas ett bruttopris av 20 öre (jfr dansbiljetter, barnbiljetter av olika slag, biljetter för enklare nöjen å nöjesplatser) och ej heller bruttopris å jämnt 2, 4 eller 6 kronor.

En procentuell skatt är givetvis med hänsyn härtill att föredraga. Då bruttopriset bör vara ur växlingssynpunkt praktiskt användbart och då överhuvud vilket bruttopris som helst bör få väljas, blir det i så fall lämpligast att bestämma skatten till viss procent *av bruttopriset*. En regel härom tarvar endast den kompletteringen, att om skatten enligt denna grund skulle uppgå till del av öre, avrundning skall ske, exempelvis uppåt, till närmaste öretal.

Att efter detta system skatten per biljett i regel kommer att utgå med ett ojämnt antal ören, under det att skattebeloppet nu som regel är jämnt delbart med fem, synes icke utgöra någon nämnvärd olägenhet. I varje deklARATION för nöjesskatt skall alltid uppgivas antalet biljetter i olika prislägen, och om multiplikation sedan skall ske med t. ex. 21 eller 33 i stället för nu med 20 eller 35 synes icke ha nämnvärd betydelse.

Det nu antydda systemet behöver givetvis icke innebära, att skatteprocenten sättes lika för billigare och dyrare biljetter. En enkel skiktscala kan lätt konstrueras på det sätt att skatten sättes till viss procent upp till ett visst belopp och till en högre procent å *överskjutande* belopp. En sådan skala bör heller icke nämnvärt försvåra tillämpningen; att märka är att vad skatten skall utgöra för en biljett i ett visst prisläge en gång för alla kan uträknas och, om man så vill, utsättas å biljetten.

Då progressiva skalor av nu antydd typ torde vara önskvärda, utgör redan detta ett skäl för att bibehålla systemet att skatten i allmänhet beräknas *per biljett*. Även ur kontrollsynpunkt synes det som regel icke önskvärt, att biljetter eller motsvarande anordning ej begagnas och skatten beräknas å sammanlagda bruttointäkten.

Skatttaxornas belopp och de skattepliktiga nöjenas fördelning å taxorna.

Då det gäller att efter angivna principer bestämma skatttaxorna, kan även berörda tablå tjäna till ledning.

Med hänsyn till *biografernas* dominerande betydelse för nöjesskattens avkastning — under 1939 enligt ovan 64 % av hela den kommunala nöjesskatten — torde det vara lämpligt att utgå från taxa II. Jag lämnar då tillsvidare åsido ett förslag om viss differentiering av biografskatten efter svensk och utländsk film, vilket jag senare skall beröra, och förutsätter tillsvidare att alla biograf föreställningar skola beskattas lika.

Det synes då klart, att skalan bör så avvägas att någon lindring av denna beskattning i förhållande till vad som för närvarande gäller icke företages. Vissa uppgifter angående frekvensen på biograferna efter den statliga nöjesskattens införande den 1 januari 1940 äro i detta sammanhang av intresse (jfr departementschefens ovan citerade uttalande i prop. om statlig nöjesskatt). I *Stockholm* uppgick den kommunala nöjesskatten för

biografföreställningar, hållna under januari 1939, till 204,562:10 kr. och motsvarande belopp för januari 1940 till 183,075:50 kr.; således en nedgång med 10.5 %. Motsvarande siffror för *Västerås* äro 7,663:75 och 7,234:85 kr., således en nedgång med 5.6 %, och för *Linköping* 6,702:85 och 7,476:05 kr., således en ökning med 11.5 %. För nio andra av de största städerna, från vilka uppgifter erhållits, äro siffrorna för de båda månaderna icke helt jämförliga, enär de avse vad som *influtit* under dessa månader. De utvisa emellertid

för Göteborg.....	+ 6.6 %	för Borås	+ 7.6 %
» Malmö.....	— 18.9 %	» Gävle	— 12.2 %
» Norrköping	— 16.8 %	» Uppsala	— 31.6 %
» Hälsingborg	— 13.3 %	» Jönköping	+ 2.4 %
» Örebro	+ 8.1 %		

Som synes visa de anförda siffrorna genomsnittligt en bestämd nedgång i besöksfrekvensen men icke någon alltför betydande sådan. I vad mån nedgången berott på den statliga nöjesskatten och andra faktorer undandra ger sig givetvis ett bedömande.

Som av tablån framgår, utgör nöjesskatten för en biografbiljett å 1:20 kr. — vilket pris enligt uppgift nu är det fullständigt övervägande i hela landet med undantag för vissa I klass-biografer i Stockholm, Göteborg och Malmö — 16.7 % av priset (motsvarande 20 % av nettot 1 kr.), medan skatten vid lägre bruttopris utgör en högre procent. Såsom förut anmärkts kunna priser å 1:25, 1:30 eller 1:35 kr. ej förekomma, och vid 1:40 kr. utgör skatten 25 % av priset. Vid högre priser ligger skatten över 20 %, fränsett priserna 1:80 och 1:85 kr.

Den gjorda jämförelsen samt den förut berörda utgångspunkten, att skalan i stort sett bör ansluta sig till den nuvarande skalans nivå, ger anledning föreslå en skatt av 15 % av biljetternas bruttopris upp till 1 kr. samt 30 % å överskjutande belopp. En progression av detta slag synes beträffande denna taxa böra bibehållas, även om den ej har stor betydelse för avkastningen. Här som i andra taxor föreslås att delar av öretal avrundas uppåt till helt öretal.

Konsekvensen av förslaget blir

vid bruttobiljettpris 1: —	skatt nu	20 öre,	enligt förslaget	15 öre
»	»	1: 10	» » 20	» » 18
»	»	1: 20	» » 20	» » 21
»	»	1: 25 (kan nu ej förekomma)	skatt	23
»	»	1: 30	» » »	» 24
»	»	1: 35	» » »	» 26
»	»	1: 40	skatt nu 35 öre,	enligt förslaget
»	»	1: 50	» » 35	» » 30
»	»	1: 60	» » 35	» » 33
»	»	1: 75	» » 35	» » 38
»	»	2: 50	» » 50	» » 60

Vad därefter angår *teaterföreställningar* utgår för dessa för närvarande enligt taxa I en skatt, som vid varje 50-öresgräns å nettot motsvarar 16.7 % av bruttopriset (eller 20 % av nettot), medan skatten vid mellanliggande pris utgår med högre procent. Utan att därigenom på något sätt vilja sätta biograferna å en lägre kulturell nivå, synes det med hänsyn till teaternas jämförelsevis mycket högre omkostnader och mindre konkurrenskraft berättigat att — därest biograferna såsom ovan förutsatts skola beskattas enhetligt enligt taxa II — fortfarande beskatta teatrarna enligt en något lägre taxa. Då de högre biljettpriserna för teatrarna i motsats till biograferna ha en dominerande betydelse för deras inkomster, bör detta komma till uttryck genom att denna lägre taxa, benämnd taxa I, icke göres progressiv, och skatten synes böra avvägas så att den innebär någon lindring i den nuvarande, säkert i många fall synnerligen tryckande beskattningen. Lämpligt torde vara att här bestämma skatten till 15 % av bruttopriset över hela linjen. Konsekvenserna i olika prislägen framgå av tablån. Skattelindringen blir givetvis minst i de prislägen, där skatten nu är 16.7 %, och högre i mellanlägena.

Vad nu sagts om teatrarna gäller i stort sett även *konserter o. dyl.* Det synes klart, att dessa alltjämt skola jämföras med teatrarna. Förslag har framförts, att den av statsverket genom lotterimedel och av kommunerna genom motsvarande anslag understödda orkesterverksamheten skulle tillräknas ytterligare lindring eller i likhet med de kungl. teatrarna i Stockholm helt befrias från nöjesskatt. Att på detta sätt införa en premiering av statsunderstödda nöjen synes emellertid med hänsyn till konsekvenserna icke tillrådligt. Den föreslagna skatteskalen kommer ju även för konsertverksamheten att innebära en viss lindring, och möjligheten för kommunerna att restituera kommunandelen av skatten föreslås bibehållen.

Till taxa I hör nu även praktiskt taget hela *idrotten*, nämligen all icke professionell idrott, fränsett boxningen, vilken liksom all professionell idrott hör under taxa III. I realiteten torde dock idrotten till den 1 januari 1940 på de flesta håll ha sluppit undan med väsentligt mycket mindre nöjesskatt än taxa I innebär, nämligen på grund av särskilda kommunala beslut, ofta innebärande att skatt icke uttages om inträdesavgifterna vid tillställningen understiga ett visst sammanlagt belopp. I Stockholm t. ex. har medgivits fullständig befrielse om inträdesavgifterna understiga 6,000 kr. och viss befrielse även vid högre inkomst. Den statliga nöjesskatten drabbar däremot nu all idrott. På grund av dessa förhållanden och det allmänna intresset att särskilt i vår tid icke vålla svårigheter för idrottsrörelsen, synes anledning saknas att icke alltjämt sätta idrotten i samma taxa som teater- och konsertverksamhet och således låta även idrotten bliva delaktig av den — ganska måttliga — lindringen i de skattebelopp, som nu vid full uttagning av skatten skola utgå.

Att beskatta olika slag av icke professionell idrott mer eller mindre hårt efter den uppfattning man kan ha om de olika idrottsgrenarnas värde och karaktär synes icke böra ifrågakomma. Således bör också *boxningens* un-

dantagsställning upphöra. Som ett ytterligare skäl härför kan måhända anföras, att Sveriges boxningsförbund numera, i motsats till tidigare, är anslutet till Riksidrottsförbundet.

Till en särskild *taxa III* synes alltså böra hänföras i stort sett alla de nöjestillställningar av övriga slag, som nu beskattas enligt den högsta skalan. De särskilt framträdande olägenheter av denna skala, som ligga däri, att skatten å små belopp blir ojämn och orimligt hög, upphävas genom införande av en procentuell skatt av angiven typ. Här föreslås 20 % av bruttopriset till 50 öre samt 30 % av överskjutande belopp. Som framgår av tablån innebär detta, fränsett något prisläge, en skattelindring i prislägen upp till 1:25 kr. men därefter skattehöjningar. Att skatten för nöjen under denna taxa vid högre priser skulle närma sig 30 % av bruttopriset synes icke oskäligt.

Vid behandlingen av nöjestillställningarna under denna taxa uppkommer särskilt frågan om nöjenas definierande och deras särskiljande från de under taxa I eller II hörande eller från de skattefria nöjena ävensom frågan om eventuellt införande i författningen av nu ej upptagna nöjen.

Det har vid utredningen överhuvud synts önskvärt, särskilt med hänsyn till beskattningens utsträckande till nya kommuner samt till den praxis som nu under de gångna åren utvecklats, att icke onödigtvis rubba den gällande förordningens formuleringar, och detta även om vissa uttryck däri kunna synas föråldrade.

I stället för »motorfordonstävling och uppstigning i luftballong eller flygmaskin» föreslås emellertid »uppvisning eller tävling med motorfordon, motorbåt eller luftfartyg».

I stället för »uppvisning» synes beträffande idrotten, i förtydligande syfte, böra talas om »uppvisning eller tävling», såsom redan nu meningen är.

I 1 § av 1919 års förordning talas under c) om »annan liknande tillställning» och under d) om »med dessa jämförlig nöjestillställning». Även om det, som redan antytts, icke synes böra ifrågakomma att ersätta den nuvarande uppräkningsmed en allmän definition, har det synts lämpligt att — i analogi med berörda uttryck — införa ett generellt stadgande, att vad i förordningen stadgas om angivna tillställningar »skall äga motsvarande tillämpning å andra nöjestillställningar, vilka till sin art och sitt syfte äro fullt jämförliga med de angivna».

Vissa mindre jämningsförslag framgå av författningsförslaget.

Vid vissa överläggningar under utredningen har påyrkats, att sådana varuspel el. dyl., som äro att anse som *lotteri* enligt 1939 års lotteriförordning, skola undantagas från nöjesbeskattningen. Att behandla dessa inrättningar annorlunda än andra »marknads- och tivolinöjen» synes emellertid ej motiverat.

I detta sammanhang bör behandlas frågan om *hästsporttävlingarnas* behandling. För närvarande hör under den högsta taxan »kapplöpning, travkörning». Så har varit fallet alltsedan förordningens tillkomst men i det till grund för 1919 års proposition liggande s. k. Landénska förslaget hade dessa

tillställningar hänförts till en lägre grupp. Ett flertal framställningar och motioner om skattebefrielse eller skattelindringar för hästsporttävlingarna ha under årens lopp framförts från intresserat håll. År 1936 anförde bevillningsutskottet i anledning av en sådan motion, att det kunde »ifrågasättas, om icke nöjesskatten för dessa tävlingar bör utgå efter en lägre skattesats än nu gällande», men motionen avstyrktes — och avslogs av riksdagen — under hänvisning till tidigare begärd utredning om revision av nöjesskatten. Så sent som till 1940 års riksdag har väckts en motion (I: 73) av herr Löfvander m. fl. om hästsporttävlingarnas hänförande under lägsta skattetaxan. Motiveringen är nu som tidigare, att eftersom viss del av de s. k. totalisatormedlen — år 1939 omkring 1.5 milj. kronor — inlevereras till statsverket och begagnas till anslag för hästavelns främjande, finge dessa tävlingar anses ha till uppgift att finansiera ett rent statsändamål; genom ökad beskattning minskades också frekvensen och därmed statens inkomst av totalisatormedlen.

Det kan nämnas att den kommunala nöjesskatten för de tre största hästsportplatserna i landet under 1939 uppgick till: *Solvalla* 57,276 kr. (varav $\frac{1}{2}$ tillfaller Spånga kommun och $\frac{1}{2}$ Stockholms stad), *Ulriksdal* 15,818 kr. (Solna kommun) och *Jägersro* 32,179 kr. (Malmö stad).

Därest hästsporttävlingarna anses böra komma i åtnjutande av skattelindring, ter det sig rätt naturligt att likställa dessa tävlingars beskattning med idrottens. Så har skett i det härvid fogade författningsförslaget. Skäl till tvekan rörande en sådan åtgärd synes emellertid föreligga.

Det anmärkes att prisridningar och prishoppningar enligt meddelade prejudikat icke ansetts nöjesskattepliktiga; ändring häri avses nu ej.

Såsom redan berörts har ifrågasatts en sådan *differentiering av beskattningen å biograf föreställningar* att svensk film beskattades mindre än utländsk film, detta i syfte att stödja inhemsk filmproduktion. I en framställning härom den 22 december 1939 till chefen för finansdepartementet från Sveriges Biografägareförbund, vilken framställning närmast föranletts av förslaget om en statlig nöjesskatt men inkom först sedan propositionen där- om beslutats, anfördes såsom skäl för en dylik differentiering bl. a. följande:

Det torde numera icke bestridas, att en inhemsk filmproduktion ur allmänna synpunkter är av väsentlig betydelse för ett land. För svensk biografnäring är en jämn tillgång på svenska filmer utan tvekan ett livsvillkor. Naturligtvis är den svenska biografägaren i mycket hög grad beroende av utländsk film över huvud taget, men en nedgång i produktionen av svensk film skulle med säkerhet eliminera biograf föreställningarna såsom en dominerande nöjesfaktor för den stora allmänheten. Varje biografägare vet, att en av de viktigaste förutsättningarna för att bibehålla allmänhetens intresse för filmen är, att han under varje spelsäsong kan framföra svenska filmer. Publikens fordrar, att den icke blott bjudes utländsk film med utländskt tal, som den ofta icke förstår, utan även film, där det egna språket talas. Samtidigt utgör svensk film en nödvändig motvikt mot den för svensk egenart främmande mentalitet, som kommer till uttryck i utländsk film.

Förutsättningarna för en ekonomiskt lönande svensk filmproduktion äro emellertid, att åtgärder icke vidtagas, som kunna medföra, att den nuvarande

publikfrekvensen å landets biografier minskas. Vi erinra om, att svensk filmproduktion för närvarande icke åtnjuter något skydd utan är utlämnad till fri konkurrens med utländsk film. Om man därjämte betänker, att svensk film för sin avsättning är praktiskt taget hänvisad till vårt eget land, inses lätt, att möjligheten att hävda sig i denna konkurrens är synnerligen ringa. Om därför en ny skatt pålægges biografnäringen, måste detta ske i sådan form, att på ett eller annat sätt ett stöd lämnas svensk filmproduktion.

Godtagas dessa synpunkter, bör alltså vid införandet av en statlig nöjesskatt en differentiering ske mellan svensk och utländsk film, för såvitt detta kan ske utan förfång för statens fiskaliska intressen.

För att i detta avseende få en något så när säker ledning är det nödvändigt att äga kännedom om den svenska filmproduktionens andel i den årliga omsättningen på biograferna. Vår erfarenhet — Sveriges Biografägareförbund bildades år 1915 — och tillgänglig statistik visar, att inkomsterna å svensk film belöpa sig till cirka 35 % av den totala biljettintäkten. Den utländska filmens andel är alltså cirka 65 %. Detta innebär, under förutsättning att den totala inkomsten från biografföreställningar beräknas till 45 miljoner kronor om året — enligt vår uppfattning torde siffran snarare ligga över än under 50 miljoner kronor om året — att inkomsten från utländsk film utgör cirka 35 miljoner kronor om året. Om en statlig nöjesskatt beräknats tillföra staten ett belopp av cirka 4.5 miljoner kronor, bör, om skatten icke skall drabba svensk film, densamma uttagas med 15 %. Praktiskt skulle detta innebära, att samma biljettpriser tillämpades, vare sig svensk eller utländsk film förevisades. Det merpris, som erhöles å biljetter till svensk film, skulle komma såväl den svenske producenten som biografägaren till godo.

I skriften anmärktes slutligen beträffande andra länders behandling av denna fråga, att Finland hade en nöjesskatt av 15 resp. 30 % på olika kategorier av utländsk film, medan den finska filmen vore fri, att i Norge utginge en statsskatt av 10 % på utländsk och 5 % på norsk film samt att i flera andra länder inhemsk filmproduktion skyddades genom statliga åtgärder.

I anledning av propositionen om statlig nöjesskatt väcktes inom riksdagen en motion av herrar J. Sandén och Ruben Wagnsson (I: 42), vilkens motivering i huvudsak överensstämde med berörda framställnings och vilken utmynnade i ett yrkande att statlig nöjesskatt skulle utgå efter 15 % — i stället för eljest 10 % — vid biografföreställning, vid vilken till övervägande del visas utländsk film, medan andra biografföreställningar skulle vara helt befriade från sådan skatt.

Av erhållna uppgifter framgår att under åren 1935—1939 hit importerats cirka 300 utländska filmer varje år, medan här producerats resp. 20, 28, 23, 28 och 30 svenska filmer; såsom nämnts uppgives biljettintäkten av de svenska filmerna uppgå till cirka 33 % av samtliga biljettintäkter.

Förevarande yrkanden förtjäna utan tvivel beaktande. Frågan undandrag sig emellertid utredningsmannens mera bestämda bedömande, enär den är beroende av de åtgärder, som statsmakterna möjligen på annat sätt önska och kunna genomföra i syfte att begränsa den för landet dyrbara importen av utländsk film. Av dessa skäl har i det förslag, som fogats vid denna P. M., upptagits en enhetlig skatt.

Därest en differentiering av ifrågasatt slag anses böra ske, torde denna — enär svensk film icke gärna synes kunna beskattas lindrigare än svensk teater — knappast kunna genomföras på annat sätt än att biografföreställning, vid vilken huvudsakligen visas svensk film, hänföres till taxa I, samt annan biografföreställning till taxa III, ev. någon lindrigare variation av denna. Med hänsyn till proportionerna mellan inkomsterna av svensk, resp. utländsk film (cirka $\frac{1}{3}$ svensk) skulle en sådan beskattning — utan nämnda lindring i taxa III — innebära en sammanlagt högre beskattning å biografbiljetterna än den i det föregående upptagna enhetliga skatten innebär.

En sådan differentiering kräver vidare ett bestämmande av vad som skall avses med svensk film. Lämpligast torde därvidlag vara, att Statens biografbyrå i samband med filmens granskning och med ledning av erhållna uppgifter åsätter filmen beteckningen svensk, därest den uppfyller vissa i nöjesskatteförordningen angivna förutsättningar. Såsom sådana förutsättningar torde förslagsvis kunna gälla, att filmens interiörer skola vara inspelade i Sverige, att manuskriptförfattaren och regissören skola vara svenska medborgare, att filmproducenten skall vara ett svenskt företag, att minst viss andel, t. ex. 75 %, av utbetalda löner till i filmen medverkande konstnärlig och teknisk personal skall tillfalla svenska medborgare samt att, om i filmen ingå i utlandet tagna exteriörer, dessa icke få uppgå till mera än $\frac{1}{3}$ av filmen.

Skattens fördelning mellan stat och kommun.

För nöjestillställningar, hänförliga till taxa I, skola den kommunala och den statliga nöjesskatten enligt de fastställda skalorna för närvarande utgå med samma belopp. På grund av kommunala befrielser, som inom denna grupp äro särskilt vanliga, torde dock den statliga andelen i den nu utgående sammanlagda skatten vara ej obetydligt större än den kommunala.

För biografföreställningar (taxa II) är den kommunala och den statliga skatten också lika vid biljettpris upp till 1 kr. (netto), inom vilken gräns såsom redan nämnts en mycket övervägande del av tillämpade biljettpriser falla. Vid nettopris över 1 kr. upp till 1:50 kr. — i större utsträckning förekommande endast i de tre största städerna — utgör den statliga skatten 43 % av den sammanlagda.

Inom tillämpningsområdet för taxa III utgör den statliga skatten vid biljettpriser över 75 öre (netto) 33 % av den sammanlagda skatten. Detsamma gäller i prisläget 26—50 öre, under det att statens andel utgör 40 % i prisläget 51—75 öre, 50 % i prisläget 11—26 öre och 71 % vid priser å 10 öre eller lägre belopp.

Såsom av de statistiska uppgifterna här ovan framgår kunna de olika taxegruppernas relativa ekonomiska betydelse särskiljas genom att den kommunala nöjesskatten fördelar sig med cirka 65 % å taxa II, 24 % å taxa III och 11 % å taxa I.

På grundval av dessa omständigheter föreslås att staten skall erhålla jämnt hälften av den föreslagna nya nöjesskatten. En sådan lösning har enkelheten för sig och det kan knappast anses för kommunerna ogynnsamt, om den under de sista årtiondena gång efter annan väckta frågan om nöjesskattens förändring från helt kommunal till helt statlig skatt på ett sådant sätt kan finna sin lösning. Man kan, om man så vill, även uttrycka saken så, att kommunerna erhålla 50 % av skatten för besväret att uppbära densamma.

Förslaget till förordning om nöjesskatt.

I det följande lämnas en specialmotivering till författningstexten, i den mån sådan ej redan lämnats.

1—3 §§.

Dessa paragrafer äro tillfyllest motiverade i det föregående.

4 §.

De häri upptagna förklaringarna rörande vad som skall avses med att *allmänheten* har tillträde till en tillställning äro ordagrant hämtade från två i nöjesskatteavseende redan nu gällande författningar, nämligen förordningen den 10 juni 1932 (nr 200) ang. utsträckt tillämpning av vissa bestämmelser i § 13 av ordningsstadgan m. m. samt kungörelsen den 17 juni 1938 (nr 286) om tillägg till § 13 ordningsstadgan.

5 §.

Här upptagas de förut angivna skattebeloppen i olika taxor.

Som ett förtydligande i överensstämmelse med nuvarande praxis föreslås ett stadgande, att om nöjestillställning är sammansatt av delar, som falla under olika taxor, skatten skall bestämmas efter den del som är den huvudsakliga.

6 §.

Denna paragraf motsvarar i nuvarande förordning 4 § 1 och 3 mom.

Maximibeloppet för skattefri program- eller garderobsavgift har, i anledning av påpekande av uppborrdsmyndigheten i Stockholm, höjts från 15 till 25 öre.

I 4 § 3 mom. sista punkten i nuvarande förordning om kommunal nöjesskatt stadgas — jämlikt beslut av vederbörande utskott vid riksdagsbehandlingen 1919 — att om den i momentet angivna beräkningen ej kan äga rum, utgår skatten enligt grunder som av Kungl. Maj:t närmare bestämmas. Detta har för visst fall skett i tillämpningsföreskrifternas 1 §. Det har synts över-

skådligare att införa detta stadgande i förordningen. Beträffande den här angivna skatteprocenten jfr 8 §.

7 §.

Denna paragraf motsvarar 4 § 2 mom. i förordningen om kommunal nöjesskatt. På grund av vissa erfarenheter av inträffade missbruk föreslås dock en viss begränsning av skattefriheten å fribiljetter till tidningsredaktion.

8 §.

Stadgandena häri motsvaras delvis av 5 § i 1919 års förordning. Första stycket är nytt men torde icke kräva särskild motivering. Stadgandets betydelse ökas därav att skatteprocenten i andra stycket ansetts böra sättas så i överkant att det där avsedda beräkningssättet icke skall kunna medföra någon förmån för den skattskyldige.

9 §.

Lika med 7 § i 1919 års förordning.

10 och 11 §§.

Såsom redan antytts, torde anledning saknas att helt fråntaga kommunerna deras nuvarande möjlighet — 6 § i förordningen — att med bibehållande av proportionerna sänka taxorna. En förutsättning bör dock vara, att kommunens intresse av skatteuppbörden ej alltför mycket minskas och att statens andel av skatten icke påverkas av beslutet. Det synes då vara tillfyllest att öppna möjlighet för kommunen att sänka skatten med $\frac{2}{10}$, i vilket fall skatten skall delas så att staten och kommunen erhålla resp. $\frac{5}{10}$ och $\frac{3}{10}$ av den skatt som enligt förordningen skulle utgått; staten skall således då ha $\frac{5}{8}$ av den utgående skatten.

Det synes icke nödigt att fordra länsstyrelsens godkännande av ett beslut av detta slag.

12 §.

Enligt 3 § i förordningen om statlig nöjesskatt må länsstyrelsen medgiva befrielse från eller restitution av sådan skatt beträffande nöjestillställning, som äger rum uteslutande för välgörande eller allmännyttigt ändamål. Kommunernas möjlighet till sådant medgivande beträffande den kommunala nöjesskatten är icke begränsad till nämnda fall.

Här föreslås nu, att länsstyrelsen får samma rätt att medgiva befrielse eller restitution beträffande *hela* den nya skatten, därest kommunen tillstyrkt ansökan därom.

Anledning torde icke finnas att ge länsstyrelsen möjlighet till skattebefrielse eller restitution för den statliga delen, därest kommunen avstyrkt sådan ansökan; den statliga delen bör icke efterskänkas utan att detta sker även med den kommunala.

Däremot synes man icke böra hindra en kommun att restituera sin andel av skatten, om länsstyrelsen avslagit en ansökan beträffande hela skatten eller om fråga därom överhuvud ej förevarit hos länsstyrelsen, exempelvis därför att tillställningen ej avsett välgörande eller allmännyttigt ändamål. I så fall bör emellertid icke befrielse kunna i förväg meddelas för denna del av skatten utan skall skatten i vederbörlig ordning debiteras.

Det kan anmärkas att hinder givetvis ej finns för kommunens beslutande organ — jfr 13 § — att samtidigt med tillstyrkande av ansökan enligt första stycket besluta, att därest denna ansökan ej beviljas av länsstyrelsen, restitution av kommunandelen skall ske enligt andra stycket.

I motion (II: 61) av herr Gustaf Karlsson i Munkedal i anledning av propositionen om statlig nöjesskatt föreslogs utvidgning av länsstyrelsens berörda befogenhet att avse även »att ekonomisk förening eller aktiebolag, som äger samlingslokal, vari fackliga, politiska, ideella och liknande sammanslutningar hålla möten, eller som äger folkparksanläggning, där teaterföreställningar eller andra kulturella förströelser anordnas för allmänheten, skall, på sätt som förordnas angående nöjestillställning uteslutande för välgörande eller allmännyttigt ändamål, kunna, för nöjestillställning avseende anskaffande av medel till gäldande av ränta och amortering å skuld på respektive fastigheter, erhålla befrielse från utgörande av statlig nöjesskatt.»

Förslag i denna riktning ha under utredningen upprepats från folkparks-håll, därvid ifrågasatts att utsträcka förordningens stadgande att avse »välgörande, allmännyttigt, kulturellt eller därmed jämförligt ändamål».

En utvidgning i angiven eller annan riktning av länsstyrelsens möjlighet att efter diskretionär prövning eftergiva hela nöjesskatten, synes emellertid icke tillrådligt. Kommunens möjlighet till eftergift beträffande kommunandelen kvarstår som sagt.

13 §.

Första stycket överensstämmer med 4 § i förordningen om statlig nöjesskatt. Stadgandet i andra stycket står i överensstämmelse med vad som i de flesta större kommuner skett.

14 §.

För det fall att nöjestillställning äger rum inom två eller flera kommuner föreslås befogenhet för länsstyrelsen att slita eventuella tvister mellan kommunerna rörande skattens uttagande och fördelning. För närvarande torde sådana frågor i allmänhet lösas genom överenskommelser, ofta genom länsstyrelsernas förmedling. Ligga kommunerna i olika län, uppstår frågan, vilken länsstyrelse som skall pröva sådan fråga. Då det ofta torde vara svårt att klart bestämma, var nöjestillställningen huvudsakligen äger rum, synas de båda länsstyrelserna i sådant undantagsfall böra bestämma gemensamt. Sådana för flera länsstyrelser gemensamma ärenden kunna även eljest förekomma.

15 §.

I överensstämmelse med vad nu gäller rörande rätt till uttagande av kommunal nöjesskatt bör den obligatoriska nöjesskatten för nöjestillställning inom municipalsamhälle eller inom köping, som ej utgör egen kommun, uppbäras av — och beträffande kommunandelen tillfalla — det särskilda samhället.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser.

Förordningen om statlig nöjesskatt gäller endast till den 1 juli 1941. Vid förevarande samarbetning av den kommunala och den statliga nöjesskatten synes emellertid anledning saknas att giva bestämmelserna därom tidsbegränsad giltighet.

Riksdagens avsikt torde ha varit att de nya bestämmelserna så snart som möjligt skola ersätta nuvarande ordning. På grund av bestämmelsernas betydelse för åtskilliga tillställningar, som ha sin huvudsakliga säsong under sommaren, vore det sannolikt önskvärt om de kunde träda i kraft den 1 juli 1940. Med hänsyn till att beskattningen skulle utsträckas till vissa kommuner, där nöjesskatt ej nu uttages, samt till att bestämmelsernas ikraftträdande i åtskilliga avseenden torde kräva ett visst förarbete — även av tillställningarnas anordnare, såsom beträffande biljetter o. dyl. — förutsätter dock detta förslag att författningarna kunna utfärdas senast omkring den 1 juni.

Övergångsbestämmelserna, vilka endels motsvara en sådan i förordningen om statlig nöjesskatt, torde ej tarva motivering.

Förslaget till tillämpningsföreskrifter till förordningen om nöjesskatt.

Förslaget överensstämmer i allt väsentligt med tillämpningsföreskrifterna till förordningen om statlig nöjesskatt, vilka i sin tur till stor del äro hämtade från tillämpningsföreskrifterna rörande den kommunala nöjesskatten.

I 5 § har i anledning av påpekanden från flera håll tillagts ett stadgande att nöjesskatteskattkontrollant skall äga påfordra lämplig sittplats.

Rörande talan över länsstyrelsens beslut i anledning av besvär över uppborndsmyndighets beslut i debiteringsfråga gäller för närvarande, att sådan talan beträffande statlig nöjesskatt fullföljes såsom klagan över debitering av kronoutskylder, således till kammarrätten, medan för kommunal nöjesskatt gäller detsamma som för debitering av kommunalutskylder, således att talan fullföljes hos Kungl. Maj:t, utom beträffande Stockholm, där sådan talan fullföljes till kammarrätten. Talan mot kammarrättens utslag må föras hos Kungl. Maj:t.

På grund av regeringsrättslagen 2 § mom. 5 (»mål om debitering eller indrivning av utskylder eller andra avgifter») prövas de till Kungl. Maj:t —

direkt eller via kammarrätten — fullföljda målen av detta slag av Kungl. Maj:t i regeringsrätten. En ganska rik praxis har där utvecklats sig.

Då det synes lämpligast att alla mål angående debitering av nöjesskatt — således även från Stockholm — fullföljas i samma ordning direkt från vederbörande länsstyrelse till Kungl. Maj:t (i regeringsrätten), har en bestämmelse i detta syfte upptagits i 7 § andra stycket av tillämpningsföreskrifterna.

Besvär över länsstyrelsens beslut enligt 12 § i förordningen avses komma att prövas av Kungl. Maj:t i statsrådet.

För den statliga nöjesskatten skall nu redovisas månadsvis. Med hänsyn till kommuner, som enligt de nya bestämmelserna skulle få ringa eller ingen nöjesskatteuppbörd, synes länsstyrelsen böra få medgiva lättnader i detta avseende (se 8 §).

Länsstyrelsen föreslås uttryckligen tillagd samma kontrollbefogenheter som uppbördsmyndigheten (9 §).

Hälsingborg den 29 februari 1940.

JOËL LAURIN.

Utredningsmannens förslag
till
förordning
om nöjesskatt.

Härigenom förordnas som följer:

1 §.

För nöjestillställning, till vilken allmänheten har tillträde mot avgift, skall kommun, inom vars område tillställningen hålles, uttaga en särskild avgift, benämnd nöjesskatt, vilken fördelas mellan staten och kommunen på sätt nedan angives.

2 §.

Med nöjestillställning avses i denna förordning:

- a) konsert, operaföreställning och annan musikalisk föreställning, dramatisk och litterär föreställning samt uppvisning i konstnärlig dans;
- b) uppvisning eller tävling i icke professionell idrott samt kapplöpning till häst och travkörning;
- c) biograföreställning;
- d) cirkus-, varieté- och kabaretföreställning samt uppvisning eller tävling i professionell idrott;
- e) bal, maskerad och annan danstillställning;
- f) uppvisning eller tävling med motorfordon, motorbåt eller luftfartyg;
- g) förevisning av djur, trolleriföreställning, akrobatikföreställning samt förevisning av vaxkabinett, marionetteater och dylikt;
- h) hållande av karusell, skjutbana, rutschbana, ringkastning samt andra liknande marknads- och tivolinöjen, i vilka allmänheten äger deltaga mot en efter deltagandets omfattning beräknad avgift.

Vad i denna förordning stadgas om ovan angivna nöjestillställningar skall äga motsvarande tillämpning å andra nöjestillställningar, vilka till sin art och sitt syfte äro fullt jämförliga med de angivna.

Till nöjestillställning hänföres icke tillställning, som tjänar vetenskapligt ändamål eller anordnas i undervisnings- eller uppfostringssyfte.

3 §.

Denna förordning äger icke tillämpning å nöjestillställning, anordnad av kungl. teatern eller kungl. dramatiska teatern i Stockholm å lokal, som för

teaterns verksamhet i huvudstaden stadigvarande begagnas. Om avgift för sådan nöjestillställning är särskilt stadgat.

4 §.

Såsom nöjestillställning, till vilken allmänheten äger tillträde, skall anses jämväl tillställning, till vilken tillträde är beroende av medlemskap i viss förening eller av inbjudning, därest tillställningen uppenbarligen utgör del av en uteslutande eller väsentligen för anordnande av dylika tillställningar driven rörelse eller tillställningen eljest, såsom med avseende å sin omfattning eller de villkor, varunder tillträde lämnas, är att jämställa med tillställning, till vilken allmänheten har tillträde. Anordnas tillställning av en till viss organisation ansluten förening, skall den omständigheten, att utom föreningens egna medlemmar jämväl medlemmar i andra till organisationen anslutna föreningar äga tillträde, icke föranleda, att tillställningen skall vara att anse såsom sådan till vilken allmänheten har tillträde.

5 §.

Nöjesskatten upptages i form av skatt på biljett eller annat bevis, som berättigar till deltagande i nöjestillställning.

Skatten beräknas i förhållande till bruttopriset för varje biljett, inberäknat skatten, och utgör:

Taxa I: vid nöjestillställning, som avses i 2 § a) och b):

15 procent av biljettpriset;

Taxa II: vid nöjestillställning, som avses i 2 § c):

när biljettpriset icke överstiger 1 krona: 15 procent av biljettpriset;

när biljettpriset överstiger 1 krona: 15 procent av 1 krona samt 30 procent av återstoden av biljettpriset;

Taxa III: vid nöjestillställning, som avses i 2 § d), e), f), g) och h):

när biljettpriset icke överstiger 50 öre: 20 procent av biljettpriset;

när biljettpriset överstiger 50 öre: 20 procent av 50 öre samt 30 procent av återstoden av biljettpriset.

Uppgår skatten för biljett enligt denna beräkningsgrund till del av öre, avrundas skattebeloppet för biljetten till närmast högre hela öretal.

Är nöjestillställning sammansatt av delar, som falla under olika taxor, bestämmes skatten efter den del som är den huvudsakliga.

6 §.

Såsom biljettpris anses det ordinarie priset för den tillställning, som är i fråga, utan hänsyn till förhöjning vid s. k. förköp eller till nedsättning för vissa grupper av deltagare eller därtill, att biljett utlämnas utan betalning (fribiljett).

Överstiger program- eller garderobsavgift, som avfordras deltagare i nöjestillställning såsom villkor för rätt till deltagandet, 25 öre, hänföres det överskjutande beloppet till biljettpriset.

Avser biljett ett flertal tillställningar (abonnemang) eller ett flertal personer (familjebiljett), beräknas skatt därå såsom för motsvarande antal biljetter för en tillställning eller en person. Har icke vid biljettens utlämnande bestämts, huru många tillställningar eller personer biljetten avser, beräknas skatten å biljetten till 20, 25 eller 30 procent av biljettpriset, beroende på om för tillställningarna skulle gälla taxa I, II eller III.

7 §.

Skatt utgår icke:

- a) för fribiljett, som utlämnas till begagnande av polismyndighet, ortens brandväsende eller den, som eljest å tjänstens vägnar skall närvara;
- b) för fribiljett, som utlämnas till tidningsredaktion för recension eller anmälan av föreställningen, dock att sådan skattefrihet må åtnjutas för högst två biljetter till samma tidning för varje föreställning;
- c) för fribiljett till konsert, operaföreställning eller annan musikalisk föreställning eller dramatisk eller litterär föreställning, då biljetten utlämnas till begagnande i studiesyfte;
- d) för passageraravgift vid uppstigning med luftfartyg.

8 §.

Medgives rätt att deltaga i nöjeställning mot betalning, utan att biljett eller annat dylikt bevis utlämnas, men kan på annat sätt, såsom genom vändkors med räknemaskin eller dylikt, tillförlitlig utredning vinnas om antalet inträdesavgifter jämte motsvarande friplatser i olika prislägen, må skatten därå beräknas såsom om biljett utlämnats.

Kan sådan utredning icke vinnas, beräknas skatten i förhållande till brutobeloppet av influtna inträdesavgifter eller andra avgifter för rätt att deltaga i tillställningen till 20, 25 eller 30 procent därav, beroende på om för tillställningen skulle gälla taxa I, II eller III. Kan tillförlitlig utredning ej vinnas angående den verkliga bruttoinkomsten, uppskattas denna till bruttoinkomsten vid utsålt hus eller efter annan lämplig beräkningsgrund.

9 §.

För nöjesskattens inbetalande svarar den, som anordnar nöjeställningen.

10 §.

Kommun må besluta, att nöjesskatten i kommunen skall utgå med allenast åtta tiondedelar av de i 5, 6 och 8 §§ angivna procentsatserna.

11 §.

Det åligger kommun att inleverera till statsverket hälften eller, därest kommunen fattat beslut enligt 10 §, fem åttendedelar av influten nöjesskatt.

12 §.

Äger nöjestillställning rum uteslutande för välgörande eller allmännyttigt ändamål, må länsstyrelsen, när kommunen det tillstyrkt, medgiva befrielse från nöjesskatten eller skattebeloppets användande för det ändamål, till vars främjande tillställningen anordnats.

Lämnas ej sådant medgivande av länsstyrelsen eller är fråga om nöjestillställning av annat slag, må kommunen, när skäl därtill äro, medgiva, att den kommunen tillkommande andelen av skatten återbetales att användas på sätt i första stycket sägs.

13 §.

Det ankommer inom kommunen å den myndighet, som har att verkställa uppbörd av kommunalutskylder, att i enlighet med gällande grunder fastställa nöjesskattens belopp samt uppbära denna.

De som utöva kommunens beslutanderätt må överlåta åt nämnda myndighet eller åt annan nämnd eller styrelse att å kommunens vägnar besluta i sådana frågor, som avses i 12 §.

14 §.

Äger nöjestillställning rum inom två eller flera kommuner och kunna uppbördsmyndigheterna i dessa kommuner ej överenskomma om nöjesskattens uttagande och fördelning, har vederbörande länsstyrelse att på framställning därom förordna. Höra kommunerna under olika länsstyrelser, bestämma dessa gemensamt.

15 §.

I fråga om nöjestillställning, som hålles inom municipalsamhälle eller inom köping som ej utgör egen kommun, skall vad i denna förordning sägs om kommun äga motsvarande tillämpning å municipalsamhället eller köpingen.

16 §.

Erforderliga föreskrifter om inbetalning och indrivning av nöjesskatt, om kontroll över skattens utgörande samt om ordningen för anförande av besvär över ålagd eller uttagen skatt meddelas av Kungl. Maj:t.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1940, från och med vilken dag förordningen den 30 maj 1919 (nr 256) om rätt för kommun att upptaga särskild avgift vid vissa offentliga nöjestillställningar samt förordningen den 22 december 1939 (nr 231) om statlig nöjesskatt skola upphöra att gälla.

Nämnda förordningar skola dock alltjämt gälla ifråga om nöjestillställningar, som ägt rum före den 1 juli 1940, ävensom i fråga om biljett, som före nämnda dag sålts att gälla för ett flertal tillställningar, av vilka minst en äger rum före samma dag.

Utredningsmannens förslag

till

förordning**om uttagande av särskild avgift vid nöjestillställning, anordnad av kungl. teatern eller kungl. dramatiska teatern i Stockholm.**

Härigenom förordnas som följer:

För nöjestillställning, anordnad av kungl. teatern eller kungl. dramatiska teatern i Stockholm å lokal, som för teaterns verksamhet i huvudstaden stadigvarande begagnas, skall för nedan angivet ändamål uttagas särskild avgift, vilken skall beräknas enligt de grunder, som jämlikt förordningen den — — — om nöjesskatt tillämpas för andra nöjestillställningar av motsvarande slag i Stockholm.

Influtna avgifter användas för de kungl. teatrarnas verksamhet enligt Kungl. Maj:ts bestämmande.

Kungl. Maj:t utfärdar ock de närmare föreskrifter, som för förordningens tillämpning i övrigt må finnas erforderliga.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1940, från och med vilken dag förordningen den 21 december 1923 (nr 448) om uttagande av särskild avgift vid nöjestillställning, anordnad av kungl. teatern eller kungl. dramatiska teatern i Stockholm, skall upphöra att gälla.

Utredningsmannens förslag
till
kungörelse
med tillämpningsföreskrifter till förordningen om nöjesskatt.

Kungl. Maj:t, som denna dag utfärdat förordning om nöjesskatt, har be-
träffande tillämpningen av denna förordning funnit gott förordna som
följer:

1 §.

Myndighet, hos vilken enligt gällande bestämmelser anmälan om nöjes-
tillställning, som avses i förordningen om nöjesskatt, skall göras eller till-
stånd därtill sökas, är skyldig att ofördröjligen underrätta vederbörande
uppbördsmyndighet om skedd anmälan eller lämnat tillstånd.

2 §.

Nöjesskatten skall inbetalas

a) för tillställningar vid fasta nöjesetablissemang för varje vecka inom
nästpåföljande veckas utgång;

b) för andra tillställningar, som givas under minst åtta dagar i följd,
för varje vecka senast å första söckendag i nästpåföljande vecka; och

c) för övriga tillställningar å första söckendag efter det desamma ägt
rum;

dock att uppbördsmyndigheten äger, när den finner skäl därtill, påfordra,
att godkänd säkerhet ställes för skattens behöriga inbetalande eller att skat-
ten erlägges, innan tillställningen äger rum.

3 §.

Då nöjesskatten enligt bestämmelse av uppbördsmyndigheten skall erläg-
gas förskottsvis, skall densamma beräknas till ett belopp motsvarande den
vid utsålt hus utgående skatten eller, där sådan beräkning ej kan äga rum,
efter annan lämplig, av uppbördsmyndigheten bestämd grund.

Visar sig sedermera, att förskottsvis erlagd skatt över- eller understiger
vad som belöper å det antal biljetter eller dylika bevis, som verkligen ut-
lämnats, eller å eljest uppburna avgifter, återställes vad för mycket erlagts
eller fylles bristen i samband med avgivandet av den i 4 § omförmälda
uppgiften.

4 §.

Anordnare av nöjeställning åligger att, då nöjesskatt blivit förskottsvis erlagd eller godkänd säkerhet för skattens behöriga inbetalande ställts, å första söckendag efter den eller de tillställningar, som förskottet eller säkerheten avser, och eljest å den i varje fall för skattens inbetalande stadgade tiden till uppbördsmyndigheten i två exemplar överlämna på heder och samvete avgiven uppgift, vilken dag för dag skall upptaga dels för olika prislägen antalet utlämnade biljetter eller dylika bevis eller, i fall som avses i 8 § första stycket i förordningen, antalet erlagda inträdesavgifter jämte motsvarande friplatser, dels ock, där skatt för vissa utlämnade fribiljetter eller vissa friplatser enligt 7 § eller 8 § första stycket i förordningen anses icke böra utgå, skälen därför.

Skall skatten beräknas enligt 8 § andra stycket i förordningen, skall å tid, som nu är sagt, motsvarande uppgift i två exemplar lämnas rörande uppburna avgifter.

5 §.

Uppbördsmyndigheten äger att för fastställande av nöjesskattens belopp taga del av de räkenskaper, som nöjeställningens anordnare fört, ävensom att vidtaga för kontrollen å skattens riktiga utgörande i varje särskilt fall behövliga åtgärder.

Uppbördsmyndigheten eller av denna tillsatt kontrollant skall när som helst äga fritt tillträde till lokal, som begagnas för nöjeställning, och har rätt att, när så påfordras, där erhålla lämplig sittplats.

6 §.

Vid meddelande av kvitto å erlagd nöjesskatt skall uppbördsmyndigheten, där vid skattens fastställande avvikelse skett från de enligt 4 § avlämnade uppgifterna eller tillgång till sådana uppgifter saknats, angiva, efter vilka grunder skatten för varje särskild tillställning fastställts.

7 §.

Den, som icke åtnöjes med uppbördsmyndighets beslut rörande ålagd nöjesskatt och som ej till följd av stadgandet i 11 § förlorat rätt till talan, äger i beslutet söka rättelse genom besvär, vilka skola senast före klockan tolv å trettionde dagen från det han av beslutet erhållit del ingivas till vederbörande länsstyrelse. Besvären må ock kunna, under iakttagande av nu stadgad tid, på klagandens eget äventyr i betalt brev med allmänna posten insändas till länsstyrelsen.

I länsstyrelsens utslag må ändring sökas hos Konungen senast före klockan tolv å trettionde dagen från det klagande av beslutet erhållit del; dock äger menighet, som klagat, tillgodonjuta femton dagar längre besvärstid än nu sagts.

8 §.

Det åligger uppbördsmyndigheten att föra liggare över debiterad skatt samt att inom varje månads utgång till länsstyrelsen avgiva redovisning för under månaden debiterad skatt. För kommun, där nöjesskatt kan beräknas förekomma endast i ringa omfattning, må dock länsstyrelsen medgiva lättnad i denna redovisningsskyldighet.

Vid redovisning skall fogas det ena exemplaret av de i 4 § omnämnda uppgifterna.

Den statsverket tillkommande andelen av influten skatt skall samtidigt med redovisnings avgivande tillgodoföras länsstyrelsens postgirokonto eller insättas å statsverkets checkräkning i riksbanken för länsstyrelsens räkning.

9 §.

Det åligger länsstyrelsen att utöva kontroll därå, att uppbördsmyndighet uttagit nöjesskatt i fall, då sådan skatt författningsenligt skolat uttagas, samt iakttagit gällande bestämmelser om skattens fastställande och redovisning.

Länsstyrelsen äger för utöandet av denna skyldighet enahanda befogenhet, som enligt 5 § tillkommer uppbördsmyndigheten i orten.

10 §.

Befinnes vid av länsstyrelse verkställd granskning av uppbördsmyndighets redovisning, att myndigheten underlåtit att utkräva nöjesskatt eller att skatt uttagits med för lågt belopp, må länsstyrelsen ålägga anordnaren av nöjestillställningen att inom förelagd tid från det han av länsstyrelsens beslut erhållit del inbetala felande belopp till länsstyrelsen.

Beträffande fullföljd av talan mot sådant beslut skall gälla vad i 7 § andra stycket sägs.

11 §.

Underlåter någon utan giltigt skäl att inom föreskriven tid avgiva uppgift, varom i 4 § sägs, eller, då sådan uppgift befunnits ofullständig, att på anmodan av uppbördsmyndigheten inom förelagd tid fullständiga densamma, vare förlustig rätten att överklaga uppbördsmyndighetens beslut rörande det skattebelopp, för vars fastställande uppgiften skolat ligga till grund.

12 §.

Har någon i uppgift, varom i 4 § sägs, mot bättre vetande uteslutit eller för lågt upptagit belopp, varå skatt skall räknas, böte från och med tre till och med tio gånger det skattebelopp, som svarar mot det uteslutna eller felande beloppet, dock minst 25 kronor.

Underlåter anordnare av nöjestillställning att fullgöra vad uppbördsmyndighet enligt 6 § eller länsstyrelsen enligt 9 § påfordrar eller föreskriver, böte högst 300 kronor.

Böter tillfalla kronan.

13 §.

Erlägges icke av uppbördsmyndighet fastställd nöjesskatt å den för varje fall stadgade tiden, må densamma, efter det indrivning därav av uppbördsmyndigheten påkallats hos utmätningsmannen i den ort, där indrivningen avses att verkställas, genast utmätningsvis uttagas.

14 §.

I fråga om debitering, uppbörd, indrivning, redovisning, restitution, avkortning och avskrivning samt efterkrav av nöjesskatt skall, i den mån förordningen om nöjesskatt eller denna kungörelse icke därom innehåller särskilda bestämmelser, vad i gällande författningar rörande uppbörd av kronoutskylder i sådant avseende föreskrivits i tillämpliga delar lända till efter rättelse.

15 §.

Formulär till i 4 § avsedda uppgifter samt till liggare och redovisning, varom i 8 § sägs, fastställas av riksräkenskapsverket.

Blanketter enligt nämnda formulär skola tryckas genom blankettkommissionens försorg och efter rekvisition tillhandahållas uppbördsmyndigheterna på statsverkets bekostnad.

Denna kungörelse träder i kraft den 1 juli 1940, från och med vilken dag dels kungörelsen den 16 juli 1919 (nr 529) med närmare föreskrifter rörande tillämpningen av förordningen den 30 maj 1919 om rätt för kommun att upptaga särskild avgift vid vissa offentliga nöjestillställningar och dels kungörelsen den 22 december 1939 (nr 932) med föreskrifter rörande tillämpningen av förordningen samma dag om statlig nöjesskatt skola upphöra att gälla.

Nämnda kungörelser skola dock alltjämt gälla i fråga om nöjestillställningar, som ägt rum före den 1 juli 1940.

* Jämförelse mellan nöjesskatt enligt den från 1/1 1940 gällande ordningen

	Biljettens bruttopris (inkl. skatt) <i>Obs! Samma tal står i kol. 16</i>	Taxa I (teater, konsert, viss idrott m. m.)				Taxa II (bio-		
		Från 1/1 1940 gällande ordning			Skatt enl. för- slaget (15 % av bruttop- riset)	Från 1/1 1940 gällande ordning		
		Nettopris	Skatt	Skatten i % av brut- topriset		Nettopris	Skatt	Skatten i % av brut- topriset
					1			
1	0.10	—	—	—	—	—	—	—
2	0.15	0.05	0.10	66.7	0.03	—	—	—
3	0.17	0.07	0.10	58.8	0.03	—	—	—
4	0.20	0.10	0.10	50.0	0.03	—	—	—
5	0.25	0.15	0.10	40.0	0.04	—	—	—
6	0.30	0.20	0.10	33.3	0.05	—	—	—
7	0.40	0.30	0.10	25.0	0.06	—	—	—
8	0.50	0.40	0.10	20.0	0.08	—	—	—
9	0.60	0.50	0.10	16.7	0.09	0.50	0.10	16.7
10	0.65	Kan ej förekomma ³			0.10	Kan ej förekomma ³		
11	0.75	0.55	0.20	26.7	0.12	0.55	0.20	26.7
12	0.80	0.60	0.20	25.0	0.12	0.60	0.20	25.0
13	0.90	0.70	0.20	22.2	0.14	0.70	0.20	22.2
14	1.—	0.80	0.20	20.0	0.15	0.80	0.20	20.0
15	1.10	0.90	0.20	18.2	0.17	0.90	0.20	18.2
16	1.20	1.—	0.20	16.7	0.18	1.—	0.20	16.7
17	1.25	Kan ej förekomma			0.19	Kan ej förekomma		
18	1.30	»	»	»	0.20	»	»	»
19	1.40	1.10	0.30	21.4	0.21	1.05	0.35	25.0
20	1.50	1.20	0.30	20.0	0.23	1.15	0.35	23.3
21	1.60	1.30	0.30	18.7	0.24	1.25	0.35	21.8
22	1.75	1.45	0.30	17.1	0.27	1.40	0.35	20.0
23	1.80	1.50	0.30	16.7	0.27	1.45	0.35	19.4
24	1.95	1.55	0.40	20.5	0.29	Kan ej förekomma		
25	2.—	1.60	0.40	20.0	0.30	»	»	»
26	2.25	1.85	0.40	18.0	0.34	1.75	0.50	22.2
27	2.50	Kan ej förekomma			0.38	2.—	0.50	20.0
28	2.60	2.10	0.50	19.2	0.39	Kan ej förekomma		
29	3.—	2.50	0.50	16.7	0.45	2.35	0.65	21.7
30	3.25	2.65	0.60	18.4	0.49	Kan ej förekomma		
31	3.60	3.—	0.60	16.7	0.54	2.80	0.80	22.2
32	3.90	3.20	0.70	18.0	0.59	Kan ej förekomma		
33	4.—	3.30	0.70	17.5	0.60	3.05	0.95	23.7
34	4.50	3.70	0.80	17.8	0.68	—	—	—
35	5.—	4.10	0.90	18.0	0.75	—	—	—
36	5.50	Kan ej förekomma			0.83	—	—	—
37	6.—	5.—	1.—	16.7	0.90	—	—	—
38	6.50	5.40	1.10	16.9	0.98	—	—	—
39	7.—	5.80	1.20	17.1	1.05	—	—	—
40	8.—	6.60	1.40	17.5	1.20	—	—	—
41	9.—	7.50	1.50	16.7	1.35	—	—	—
42	10.—	8.80	1.70	17.0	1.50	—	—	—

¹ 16.7 % av bruttopriset motsvarar 20 % av nettopriset och är enligt gällande ordning minimumgränserna i nettot; jfr kol. 6 och 8).

² 23.1 % av bruttopriset motsvarar 30 % av nettopriset och är enligt gällande ordning minimum

³ Beteckningen »Kan ej förekomma» i tabellerna anger, att gällande skatteskalor inte möjliggör. Så t. ex. blir enligt taxa II vid 1 kr. netto skatten 20 öre och bruttopriset således kr. 1.20 och 1.35 kunna ej förekomma.

(kommunal + statlig) och enligt utredningsmannens förslag.

grafer)		Taxa III (andra nöjen)					Biljettens bruttopris (inkl. skatt) = kol. 1	
Skatt enl. förslaget (15 % av bruttopriset till 1 kr., 30 % å överskjutande belopp)		Från 1/1 1940 gällande ordning			Skatt enl. förslaget (20 % av bruttopriset till 50 öre, 30 % å överskjutande belopp)			
Skatt	Skatten i % av bruttopriset	Nettopris	Skatt	Skatten i % av bruttopriset	Skatt	Skatten i % av bruttopriset		
9	10	11	12	13	14	15	16	
—	—	0.03	0.07	70.0	0.02	20.0	0.10	1
—	—	0.08	0.07	46.7	0.03	20.0	0.15	2
—	—	0.10	0.07	41.2	0.04	23.5	0.17	3
—	—	Kan ej förekomma ²			0.04	20.0	0.20	4
—	—	0.15	0.10	40.0	0.05	20.0	0.25	5
—	—	0.20	0.10	33.3	0.06	20.0	0.30	6
—	—	Kan ej förekomma			0.08	20.0	0.40	7
—	—	0.35	0.15	30.0	0.10	20.0	0.50	8
0.09	15.0	0.45	0.15	25.0	0.13	21.7	0.60	9
0.10	15.4	0.50	0.15	² 23.1	0.15	23.1	0.65	10
0.12	16.0	Kan ej förekomma			0.18	24.0	0.75	11
0.12	15.0	0.55	0.25	31.2	0.19	23.7	0.80	12
0.14	15.5	0.65	0.25	27.8	0.22	24.4	0.90	13
0.15	15.0	0.75	0.25	25.0	0.25	25.0	1.—	14
0.18	16.4	0.80	0.30	27.3	0.28	25.5	1.10	15
0.21	17.5	0.90	0.30	25.0	0.31	25.8	1.20	16
0.23	18.4	0.95	0.30	24.0	0.32	25.6	1.25	17
0.24	18.5	1.—	0.30	23.1	0.34	26.2	1.30	18
0.27	19.3	Kan ej förekomma			0.37	26.4	1.40	19
0.30	20.0	1.05	0.45	30.0	0.40	26.7	1.50	20
0.33	20.6	1.15	0.45	28.1	0.43	26.9	1.60	21
0.38	21.7	1.30	0.45	25.7	0.48	27.3	1.75	22
0.39	21.7	1.35	0.45	25.0	0.49	27.2	1.80	23
0.44	22.6	1.50	0.45	23.1	0.54	27.7	1.95	24
0.45	22.5	Kan ej förekomma			0.55	27.5	2.—	25
0.53	23.6	1.65	0.60	26.7	0.63	28.0	2.25	26
0.60	24.0	1.90	0.60	24.0	0.70	28.0	2.50	27
0.63	24.2	2.00	0.60	23.1	0.73	28.1	2.60	28
0.75	25.0	2.25	0.75	25.0	0.85	28.3	3.—	29
0.83	25.5	2.50	0.75	23.1	0.93	28.6	3.25	30
0.93	25.8	2.70	0.90	25.0	1.03	28.6	3.60	31
1.02	26.2	3.—	0.90	23.1	1.12	28.7	3.90	32
1.05	26.2	Kan ej förekomma			1.15	28.8	4.—	33
—	—	3.45	1.05	23.3	1.30	28.9	4.50	34
—	—	3.80	1.20	24.0	1.45	29.0	5.—	35
—	—	4.15	1.35	24.5	1.60	29.0	5.50	36
—	—	Kan ej förekomma			1.75	29.2	6.—	37
—	—	5.—	1.50	23.1	1.90	29.2	6.50	38
—	—	5.35	1.65	23.6	2.05	29.3	7.—	39
—	—	6.05	1.95	24.4	2.35	29.4	8.—	40
—	—	6.90	2.10	25.—	2.65	29.4	9.—	41
—	—	7.00	2.40	24.0	2.9 5	29.5	10.—	42

mum i taxa I (vid alla 50-öresgränser i nettot; jfr kol. 2 och 4) och i taxa II (vid de två första

i taxa III (vid alla 50-öresgränser i nettot; jfr kol. 11 och 13).

göra någon sådan kombination mellan netto och skatt, som leder till det i kol. 1 angivna bruttopriset vid kr. 1.05 i netto skatten 35 öre och bruttopriset således kr. 1.40; bruttopriserna kr. 1.25,